

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W BOLESŁAWCU

59-700 Bolesławiec ul. Cicha 7
tel. 75 645 78 23 fax 75 645 78 24
<http://mops.boleslawiec.ibip.pl>

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI ZA OKRES
OD STYCZNIA DO GRUDNIA 2023 ROKU

Bolesławiec, maj 2024 r.

Spis treści:

Wprowadzenie - podstawa prawna działalności, budżet i źródła finansowania

Rozdział I

1.1. Zadania realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej

1.1.1 Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej

1.1.2 Zadania własne z zakresu pomocy społecznej

1.2. Praca socjalna i inna działalność Ośrodka na rzecz mieszkańców

Rozdział II Zadania realizowane w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych i ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

2.1. Realizacja świadczeń rodzinnych

2.2. Realizacja świadczeń z Fundusz Alimentacyjnego

2.3. Realizacja świadczeń wychowawczych „500+”

Rozdział III Zadania realizowane z ustawy o: dodatkach mieszkaniowych, o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw oraz dodatku osłonowym.

3.1. Realizacja dodatków mieszkaniowych

3.2. Realizacja refundacji podatku vat za dostarczone paliwa gazowe

3.3. Realizacja dodatków elektrycznych

3.4. Realizacja dodatków: węglowych i do innych źródeł ciepła.

Rozdział IV Pomoc obywatelom Ukrainy

Rozdział V „Dzienny Dom Senior+” w Bolesławcu,

Rozdział VI Wnioski i potrzeby w obszarze pomocy społecznej

Załączniki:

1. Sprawozdanie z działalności Osiedlowego Klubu dla Dzieci i Młodzieży.
2. Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Poradnictwa dla Rodzin i Osób Dotkniętych Przemocą, Uzależnieniem i Kryzysem.

WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu jest jednostką budżetową Gminy Miejskiej Bolesławiec, która realizuje zadania w ramach **zadań własnych** gminy i **zadań zleconych** przez administrację rządową.

Podstawowa działalność naszego Ośrodka prowadzona jest w oparciu o:

- 1/ ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
 - 2/ ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
 - 3/ ustawę z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
 - 4/ ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
 - 5/ Kodeksu postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r.,
 - 6/ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego z dnia 25 lutego 1964 r.,
 - 7/ ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
 - 8/ ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
 - 9/ ustawę z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - 10/ ustawę z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych,
 - 12/ ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych,
 - 13/ ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
 - 14/ ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
 - 15/ ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne
- oraz w oparciu o wiele innych aktów prawnych.

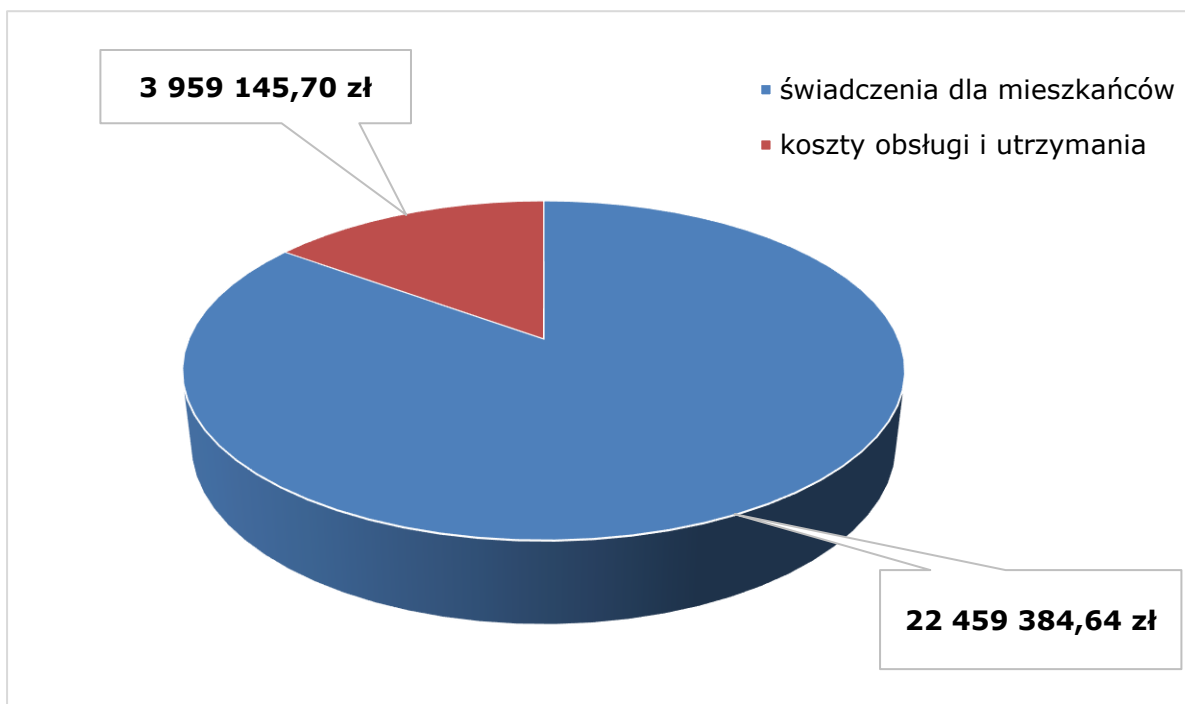
W strukturach Ośrodka od stycznia 2021 r. ponownie znajduje się placówka wsparcia dziennego jakim jest **Dzienny Dom Senior +** z siedzibą przy ul. Staroszkolnej 6c. Jego zadaniem jest wspieranie osób samotnych w podeszłym wieku i starszych poprzez organizowanie im wolnego czasu, motywowanie do udziału w zajęciach warsztatowych, promowanie aktywności fizycznej.

Ponadto od wielu już lat tutaj Ośrodek prowadzi **Klub Osiedlowy dla Dzieci i Młodzieży** działający w oparciu o program finansowany w całości ze środków Gminy, ze środków przeznaczonych na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii. Jest to placówka opiekuńczo-wychowawcza wsparcia dziennego, prowadzona w celu wspierania funkcji opiekuńczych rodzin z osiedla przy ul. Kościuszki - szczegółowe sprawozdanie z działalności przedstawia Załącznik nr 1. MOPS prowadzi **Miejski Ośrodek Poradnictwa dla Rodzin i Osób Dotkniętych Przemocą, Uzależnieniem i Kryzysem** – załącznik nr 2 stanowi szczegółowe sprawozdanie z działalności Ośrodka Poradnictwa.

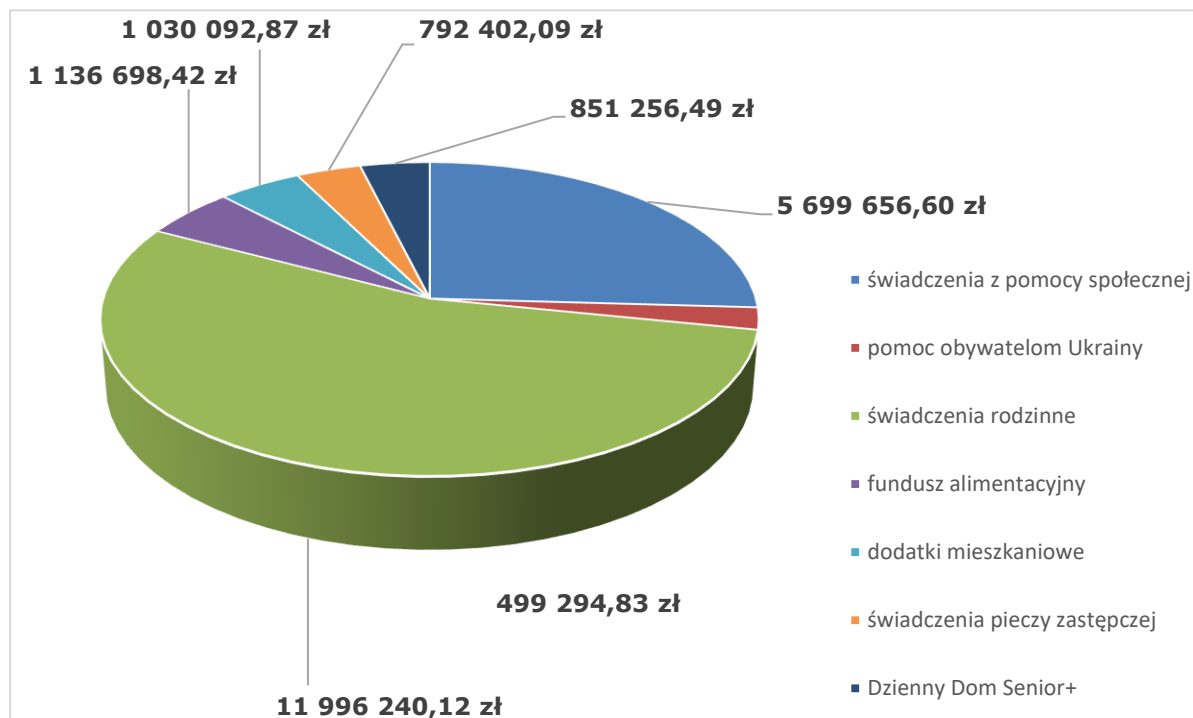
W okresie od stycznia do grudnia 2023 r. średnio rocznie Ośrodek zatrudniał 45 osób na 41,8 etatu, w tym 4 etaty na stanowiskach robotniczych. Wśród 45 zatrudnionych pracowników: - 37 posiadało wykształcenie wyższe, - 6 wykształcenie średnie, - 2 wykształcenie zawodowe.

Cały budżet Ośrodka w wydatkach wyniósł: 26.418.530,34 zł, w tym wydatki na wszystkie realizowane świadczenia (z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne, wychowawcze i alimentacyjne oraz na dodatki mieszkaniowe, osłonowe czy węglowe) łącznie wyniosły **22.459.384,64 zł (85 %)** natomiast koszty ich obsługi wyniosły razem **3.959.145,70 zł (15 %)**.

Wykres nr 1. Budżet Ośrodka (wydatki) w 2023 r. - uwzględniający koszty obsługi i działalności oraz koszty świadczeń realizowanych na rzecz mieszkańców.

Wykres nr 2. Wielkość pomocy realizowanej przez Ośrodek w 2023 r. na rzecz mieszkańców z wyróżnieniem głównych form świadczeń.

Rozdział I

1.1. REALIZACJA ZADAŃ Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ:

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa realizuje zadania z pomocy społecznej kierując się jej **głównym celem, jakim jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie rozwiązywać przy pomocy własnych środków, możliwości i uprawnień.** Celem działań podejmowanych przez pracowników Ośrodka jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb osób i rodzin, umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, tworzenie poczucia bezpieczeństwa dla całej społeczności lokalnej. Pomoc społeczna powinna nie tylko wspierać doraźnie swoich beneficjentów, podopiecznych, ale także zapobiegać sytuacjom kryzysowym.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochody (netto) nie przekraczają kryteriów ustawowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej (art. 8 ustawy o pomocy społecznej) i które jednocześnie cechuje szczególna sytuacja lub dysfunkcja określona w art. 7 cyt. ustawy. W 2023 roku miesięczne kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń

pieniężnych z pomocy społecznej nie zmieniło się w stosunku do lat ubiegłych i wynosiło:

- dla osoby samotnie gospodarującej: 776 zł
- dla osoby w rodzinie: 600 zł

Art. 7 ustawy o pomocy społecznej wymienia **główne powody udzielania pomocy**, do których należą w szczególności:

ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Wachlarz okoliczności stanowiących uzasadnienie do ubiegania się o pomoc społeczną jest bardzo szeroki. Najbardziej liczną grupę klientów Ośrodka stanowią osoby i rodziny dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą, niepełnosprawnością, bezrobociem, bezdomnością i bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych połączoną z niewydolnością ekonomiczną.

Tabela nr 1: Powody przyznania pomocy w 2023 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej		Liczba gospodarstw domowych
Ubóstwo	01	246
Sieroctwo	02	0
Bezdomność	03	60
Potrzeba ochrony macierzyństwa	04	20
Bezrobocie	05	154
Niepełnosprawność	06	210
Długotrwała choroba	07	339
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	08	47
w tym: - rodziny niepełne	09	31
- rodziny wielodzietne	10	9
Alkoholizm	11	90
Narkomania	12	16
Przemoc w rodzinie	13	8
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	14	10
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	15	0

Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	16	0
Sytuacja kryzysowa	17	6
Zdarzenie losowe	18	5

Na przestrzeni 2023 r. pomoc społeczną w różnych formach skierowano do **617 rodzin** liczących łącznie **898 osoby**, co stanowi ok. 2,41% mieszkańców Bolesławca (liczba mieszkańców na dzień 30.06.2023 r. wg danych GUS wynosiła 37 293 osób, z czego 19 905 osób stanowiły kobiety tj. 53,37%, a 17 388 osób mężczyźni tj. 46,63%.

Na świadczenia z pomocy społecznej (pieniężne, usługowe i rzeczowe) realizowane w ramach zadań zleconych i zadań własnych oraz dopłaty do systemu pieczy zastępczej (zadanie własne) wydatkowano łącznie kwotę: **5.699.656,60 zł.**

1.1.1 Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej obejmują:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy, a także cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 6) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki,
- 7) zapewnienie środków finansowych na realizację i obsługę ww. zadań.

Realizacja zadań zleconych.

Wydatki związane z realizacją zadań zleconych z ustawy o pomocy społecznej, finansowanych w całości ze środków budżetu państwa,

stanowią niewielki odsetek całości wydatków, w 2023 r. wyniosły łącznie **552.375,27 zł** w tym:

a) **na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**, świadczone w miejscu zamieszkania: **445 480,00 zł**.

Z usług tych skorzystało **26 osób**, łącznie z **11 137** godzin usługowych. Podopieczni ponoszą odpłatność za świadczone usługi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W 2023 r. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, realizowane były przez firmę: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Centrum Promocji Zdrowia, Opieka Długoterminowa, Ewa Lisiewska z siedzibą w Bolesławcu - podmiot wyłoniony w drodze przetargu nieograniczonego zgodnie z ustawą – prawo zamówień publicznych; pełny koszt 1 godziny usług wynosił 40,00zł.

b) na wypłatę **wynagrodzenia należnego opiekunowi prawnemu: 106 895,27 zł (tj. 244 świadczeń)**.

Wynagrodzenie to przyznaje się na podstawie Postanowienia wydawanego przez Sąd Rodzinny, określającego także wysokość wynagrodzenia, które nie może przekraczać miesięcznie 1/10 przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia. Udzielenie ww. świadczenia nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego ani wydania decyzji administracyjnej. W 2023 r. z wynagrodzenia dla opiekunów skorzystało **10 osób**; średnia wysokość jednego świadczenia wyniosła 890,79 zł.

1.1.2 Zadania własne z zakresu pomocy społecznej:

A/ O charakterze obowiązkowym obejmują:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- 2) sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej,
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ,
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania

bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny,

10) praca socjalna,

11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,

13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,

14) dożywianie dzieci,

15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,

16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,

17) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,

18) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,

19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,

20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,

21) utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;

oraz – realizowane na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

22) wydatkowanie środków finansowych na dopłaty do kosztów utrzymania dzieci skierowanych i przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

B/ Pozostałe zadania własne gminy (fakultatywne):

1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,

2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,

3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,

4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,

5) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Realizacja zadań własnych.

Wydatki na realizację zadań własnych w 2023 r. (bez kosztów obsługi) wyniosły łącznie **5.983.678,75 zł**, w tym:

- 1) w formie świadczeń z ustawy o pomocy społecznej wydatkowano kwotę **5.191.276,66 zł**,
- 2) dopłaty do kosztów utrzymania dzieci z Bolesławca przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – **792.402,09 zł** na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2023 r. – podobnie jak w poprzednich latach – jednym z najważniejszych zadań realizowanym przez Ośrodek było zapewnienie wszystkim uprawnionym mieszkańcom Bolesławca pomocy w zakresie dożywiania, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do 7 roku życia, uczniów do czasu ukończenia szkoły, osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych, niepełnosprawnych i bezrobotnych. Łączny koszt programu wyniósł **645 800,00 zł** (w tym dotacja z budżetu państwa 366 800,00 zł), a skorzystały z niego **422 osoby**.

Pomoc realizowana w ramach programu "Posiłek w szkole i w domu" była kierowana do osób i rodzin, których dochód miesięczny netto nie przekroczył poziomu 150% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. W tym zakresie priorytetowo traktowano udzielanie pomocy w formie posiłków (obiad 2-daniowy) realizowanych w stołówkach szkolnych, na realizację których łącznie wydano ogółem **212 798,00 zł dla 132 osób**.

Drugą formą pomocy udzielanej z programu stanowiły **zasiłki celowe na zakup żywności**, na które wydatkowano kwotę w wys. **433 002,00 zł**, z których skorzystały **212 rodzin** liczące razem **378 osób**.

Tabela nr 3: Wydatki na realizację programu w Bolesławcu w 2023 r.

Rodzaj pomocy	Środki Gminy B-c	Budżet państwa	Koszt programu w zł
Posiłki	91 416,00	121 382,00	212 798,00
Zasiłki celowe na zakup żywności	187 584,00	245 418,00	433 002,00
Razem	279.000,00	366 800,00	645 800,00

Analizując wydatki na realizację Programu rządowego w naszym mieście w perspektywie ostatnich 4 lat należy stwierdzić, że systematycznie spada liczba korzystających z niego osób. Taka sytuacja w ocenie tutaj. Ośrodka jest wynikiem znacznie zmniejszającej się z roku na rok liczby bezrobotnych, co wpływa na poprawę kondycji finansowej rodzin. Dodatkowo – wypłata świadczeń z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci tzw. 800+ na każde dziecko - również istotnie wpływa na zmniejszającą się liczbę rodzin korzystających dotąd z innych pieniężnych form pomocy społecznej.

Zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest wypłata **zasiłków stałych**, z których w 2023 r. skorzystało **118 osób** na kwotę **565 006,00 zł** (liczba świadczeń wyniosła 1 086).

Zasiłki stałe przysługują osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli ich dochód (lub dochód na osobę w rodzinie) jest niższy od kryterium ustawowego. **106 osób** korzystających z zasiłku stałego miało również opłacaną **składkę na ubezpieczenie zdrowotne** (9% od wysokości otrzymywanego zasiłku stałego), na którą w 2023 r. wydano łącznie **47 720,62 zł** (liczba opłaconych składek wyniosła 961 składek).

Ważną formę pomocy obowiązkowej stanowią **zasiłki okresowe**. W 2023 r. zasiłki okresowe skierowano do **176 rodzin, tj. 288 osób** i wydano na nie łącznie kwotę **271 901,43 zł** (liczba świadczeń wyniosła 976).

Istotną cechą zasiłków okresowych jest to, że wysokość zasiłku okresowego zależy ściśle od deficytu finansowego osoby czy rodziny (tj. różnicy między kryterium dochodowym, a rzeczywistym dochodem), a jego minimalna wysokość nie może być mniejsza niż 50% deficytu i nie mniej niż 28 zł.

Wydatki na zasiłki stałe, składki na ubezpieczenie zdrowotne, jak i zasiłki okresowe pokrywane są w 100% z budżetu państwa.

Kolejnym zadaniem własnym gminy stanowiącym ważną formę pomocy środowiskowej są **usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze**, realizowane w miejscu zamieszkania osoby chorej lub niepełnosprawnej, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Usługi opiekuńcze świadczone są na rzecz osób, które ze względu na stan zdrowia i wiek bezwzględnie tej pomocy wymagają. Są to głównie osoby samotne i samotnie zamieszkujące, którym rodzina nie jest w stanie zabezpieczyć właściwej opieki. Usługi opiekuńcze zapewniają pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, pielęgnację wg zaleceń lekarskich i w miarę możliwości spełniają również funkcję podtrzymywania kontaktów z otoczeniem. Samotna starość i związane z nią zniedołężnienie, choroby - znacznie

ograniczające samodzielne funkcjonowanie w społeczeństwie - coraz częściej wymuszają konieczność korzystania z tej formy pomocy. Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane są na rzecz osób, których stan zdrowia wymaga specjalnej opieki takiej jak: zmiana opatrunków, podawania leków, itp. - czyli także specjalnych kwalifikacji zawodowych. Dlatego wykonują te usługi głównie pielęgniarki, rehabilitanci, pedagodzy, terapeuci.

W 2023 r. z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało **132 osoby**, z łącznej liczby 32 237 godzin usługowych, na które wydano kwotę **971 814,26 zł**. Należy podkreślić, iż w wydatkach tych kwota **312 291,00 zł** pochodzi z budżetu państwa w ramach realizacji przez MOPS Programu rządowego „Opieka 75+” – edycja 2023 r. (środki własne wyniosły więc **659 523,26 zł**). Celem Programu było m.in. wsparcie finansowe gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym. Natomiast dla mieszkańców miasta oznaczało możliwość udziału w programie i korzystanie z usług opiekuńczych osobom w wieku 75 lat i więcej, a jeśli dochód ich nie przekraczał 250% kryterium dochodowego (dla osoby samotnie gospodarującej oznaczało to dochód nie większy niż 1.900,00 zł m-nie) usługi te były nieodpłatne.

W podanych wyżej wydatkach udział kosztów na specjalistyczne usługi opiekuńcze finansowanych ze środków własnych gminy – czyli kierowanych do osób bez zaburzeń psychicznych – wyniósł **292 230,00 zł**, (w tym dotacja z Programu 121 142,00 zł), a skorzystało z nich **32 osoby**, z łącznej liczby 8 595 godzin usługowych.

W 2023 r. usługi opiekuńcze realizowała firma wyłoniona w przetargu nieograniczonym: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Opieka Długoterminowa, Centrum Promocji Zdrowia w Bolesławcu ul. Masarska 4.

Najbardziej kosztownym zadaniem własnym gminy jest opłata kosztów za **pobyt w domach pomocy społecznej**. Mieszkańcy Bolesławca, których stan zdrowia bezwzględnie wymagał skierowania do placówki zapewniającej całodobową opiekę, przebywają w domach pomocy społecznej w najbliższej okolicy, tj. w Zgorzelcu, Legnickim Polu, Nielestnie, Krośnicach, Mirsku, Wrocławiu, a od kilku lat również w Domu Pomocy Społecznej w Bolesławcu.

W 2023 r. w domach pomocy społecznej przebywało **57 osób**, a na opłatę ich pobytu wydatkowano łącznie kwotę **2 234 733 zł**, w tym w Domu Pomocy Społecznej w Bolesławcu przebywało **28 mieszkańców** Bolesławca, a dopłata do ich pobytu wyniosła **1 007 092,26 zł**. Natomiast w innych domach pomocy społecznej poza naszym powiatem mieszkało **29 bolesławian**, dopłata za te osoby wyniosła **1 227 641,00 zł**.

Mieszkańcy domów pomocy społecznej są zobowiązani do ponoszenia odpłatności własnej miesięcznie w wys. 70% posiadanego dochodu, nie więcej jednak niż wynosi pełny średniomiesięczny koszt pobytu w danym Domu. W Bolesławcu średni miesięczny koszt pobytu wynosił w 2023 r. 5.500,00 zł. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej w sytuacji, gdy mieszkaniem domu w ramach swoich 70% opłat nie

pokrywa całości kosztów swojego pobytu - dopłaty do kosztów pobytu winni dokonywać członkowie najbliższej rodziny: zstępni przed wstępnymi, ale tylko w przypadku, gdy ich dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium (mowa o kryterium dochodowym określonym w art. 8 ustawy o pomocy społecznej).

Spośród 59 osób przebywających w 2022 r. w domach pomocy społecznej tylko 21 członków ich rodzin ma obowiązek regulowania dopłat do pobytu w domu pomocy społecznej.

Odpłatność członków rodzin w 2023 r. - stanowiąca dochód Gminy Miejskiej Bolesławiec - łącznie wyniosła **401.917,83 zł** i pochodziła od 24 osób zobowiązanych do ww. dopłat.

Pomoc fakultatywna (uznaniowa) realizowana w postaci **zasiłków celowych i pomocy w naturze** przyznawana jest w szczególności **na opał, na leki, odzież, opłaty za energię i gaz**. Inne potrzeby zgłaszane przez osoby dotknięte ubóstwem dotyczyły najczęściej opłat rachunków za energię elektryczną, gaz, czynsz, a także bieżące remonty mieszkań. Łącznie wydatki z zasiłków celowych wyniosły **162 071,35 zł, która przeznaczono na:**

- **16 500,00 zł** – na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego dla **4 rodzin**,
- **65 412 zł** – na sprawienie **16 pogrzebów**,
- **80 159,35 zł** - na zaspokojenie niezbędnych potrzeb tj.: zakup leków i pokrycie kosztów leczenia, zakup opału, zakup odzieży, obuwia, środków higieny osobistej, opłat rachunków za energię i gaz związanych z ogrzewaniem mieszkania, remont mieszkania i inne.

1.2 Praca socjalna i inna działalność Ośrodka na rzecz mieszkańców

PRACA SOCJALNA

Szczególnym zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest **praca socjalna**, która prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, a także praca ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. Jest to na bieżąco wykonywana czynność zawodowa **16 pracowników socjalnych** tut. Ośrodka. Pracownik socjalny to zawód, który promuje społeczne zmiany, skupia się na rozwiązywaniu problemów i zmianach w środowisku. Zadaniem pracowników socjalnych

w kontaktach z podopiecznymi jest wzmacnianie ich kompetencji i poprawianie funkcjonowania społecznego, podejmowanie interwencji dokładnie tam, gdzie dochodzi do wzajemnego oddziaływania ludzi z ich środowiskiem.

Praca socjalna opiera się również na świadczeniu wszelkiego rodzaju poradnictwa, m.in. prawnego, ekonomicznego, psychologicznego, pedagogicznego, a także na podejmowaniu różnych działań w celu załatwienia trudnych spraw klientów. Ten osobisty rodzaj usług społecznych znajduje zastosowanie nie tylko w pracy na rzecz ubogich, ale obejmuje większą populację potrzebujących pomocy, którymi są również osoby i rodziny samodzielnie ekonomicznie, ale bezradne wobec trudności czy problemów jakie wystąpiły w ich życiu, a mających często związek z alkoholizmem, przemocą, bezrobociem, długotrwałą chorobą czy inwalidztwem. Na bieżąco pracownicy socjalni podejmują czynną współpracę ze szkołami, Powiatowym Urzędem Pracy, Sądem Rodzinnym, Prokuraturą, Policją, Strażą Miejską, zakładami pracy, zakładami służby zdrowia oraz wieloma innymi instytucjami, jak również z organizacjami społecznymi.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni udzielili pomocy w postaci pracy socjalnej **453 rodzinom** (w nich 651 osób), w tym wyłącznie z pracy socjalnej skorzystało **145 rodzin**. Pracownicy socjalni już od kilku lat mogą stosować w pracy socjalnej specjalne narzędzie, jakim jest **kontrakt socjalny** zawierany w celu podniesienia skuteczności działań socjalnych w pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę sytuacji osoby/rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba/rodzina dla przezwyciężenia swoich problemów. Narzędzie to określa również uprawnienia i zobowiązania stron (pracownika socjalnego i podopiecznego) w ramach wspólnie podejmowanych działań. Odmowa ze strony klienta zawarcia kontraktu socjalnego z pracownikiem socjalnym lub nie zrealizowanie określonych w nim postanowień przez klienta może stanowić podstawę do odmowy lub ograniczenia pomocy.

W Ośrodku zatrudnieni są konsultanci: prawnik (1/2 etatu) i psycholog (1/4 etatu), którzy wspierają pracę pracowników socjalnych w dziedzinie prawa i psychologii. Ponadto udzielają bezpłatnych konsultacji mieszkańcom Bolesławca. W 2023 r. prawnik udzielił **308** takich konsultacji, a psycholog – **93**.

POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA:

1. Asystenci rodzin

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej tut. Ośrodek zatrudnia 2 asystentów rodzin w pełnym wymiarze czasu pracy w systemie zadaniowym. Jak wynika z treści art. 11 ust.1 cyt. ustawy

„w przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy (...)” . Po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, z której wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny - pracownik socjalny wnioskuję o taką pomoc do kierownika ośrodka pomocy społecznej.

W 2023 r. **2** asystentów rodzin współpracowało z **18 rodzinami**, w których wychowywało się **47 dzieci**. Współpracę zakończono z **7** rodzinami, w tym: z **3** z powodu braku współpracy z asystentem, pozostałe **4** z powodu osiągnięcia przez rodzinę i asystenta założonych celów. Zgodnie z przepisem art. 15 ust. 4 cyt. ustawy liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) opracowanie planu pracy z rodziną we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przypadku dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- 8) motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu , podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej,
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształcenie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku,

- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową.

Koszt utrzymania asystentów rodzin obejmujący wydatki osobowe i inne w 2023 r. **wyniósł 167.916,25 zł.**

2. Zespół Interdyscyplinarny.

Podkreślić także należy, iż pracownicy socjalni w ramach swoich obowiązków służbowych biorą udział w **procedurach Niebieskie Karty** podejmowanych w związku z działalnością Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.

W 2023 r. Zespół przyjął **153 Kart.** Zdecydowaną większość kart założyli funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Bolesławcu – 122 w związku z bezpośrednią interwencją w rodzinie; 24 pracownicy MOPS-u. Procedurę wszczęto po raz pierwszy w 140 rodzinach, w 41 przypadkach była kontynuacją wcześniejszych działań.

W 2023 r. **86 procedur** NK zostało zamkniętych zgodnie z § 18 ust. 2 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. oraz na podstawie § 20.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

W wyniku realizacji procedury Niebieskie Karty podejmowano następujące działania:

- w 29 przypadkach przekazano wnioski do organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości (w tym sądu)
- 11 dzieci zostało zabezpieczonych z powodu zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej
- w 33 przypadkach złożono wniosek o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 207 kk z czego 12 skierowano do sądu o ukaranie,
- we wszystkich przypadkach założonej NK wskazywano możliwości uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej oraz w formie poradnictwa wspierającego,
- współpracowano z innymi zespołami interdyscyplinarnymi na rzecz rodzin które zamieszkiwały na terenie innej gminy,
- występowano do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z prośbą o podjęcia działań zgodnie z kompetencjami,
- występowano do szkół o wydanie opinii na temat funkcjonowania dzieci, które objęte były działaniami w ramach procedury „Niebieskie karty”.

Każda rodzina wymaga indywidualnego podejścia, wykorzystania specjalistycznej wiedzy i doświadczenia zawodowego w celu udzielenia najbardziej efektywnej pomocy. Pomimo zaangażowania pracowników socjalnych, policjantów, kuratorów nie stwierdza się zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie.

3. Program rządowy „Korpus Wsparcia Seniorów”

To kolejny rządowy program, który realizowany był przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu w 2023 r. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnymi ze względu na wiek oraz stan zdrowia.

Celem programu jest zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie gminy oraz poprawa poczucia bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

Celem Modułu II, do którego przystąpił MOPS w Bolesławcu jest: poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”. „Opieka na odległość” jest nowoczesną formą sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Program realizowany był ze środków z budżetu państwa. W ramach programu MOPS w Bolesławcu w 2023 r. zapewnił 130 osobom nieodpłatny dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa”. Na powyższy program w 2023 r. wydatkowano środki w wysokości 95.177,62 zł, w tym 61.922,83 zł na dofinansowanie do zakupu tzw. „opasek bezpieczeństwa” (33.254,79 – wkład własny).

4. Wydawanie decyzji dla NFZ

Od wielu lat Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej posiada pełnomocnictwo Prezydenta Miasta Bolesławiec do wydawania decyzji administracyjnych potwierdzających (lub nie) uprawnienia osób do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. O wydanie takich decyzji występują zainteresowane osoby, które nie są i nie mogą podlegać ubezpieczeniu zdrowotnemu z innych źródeł - a wymagają pilnie leczenia - lub podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych (najczęściej w nagłych przypadkach), a z ich ustaleń wynika, że pacjent jest nieubezpieczony.

W takiej sytuacji pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy, ustala wysokość dochodu osiąganego przez taką osobę, weryfikuje możliwości ubezpieczenia. W przypadku wydania decyzji pozytywnej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje od dnia określonego w decyzji

przez okres 90 dni od tego dnia. Ubiegając się o taką decyzję wnioskodawca powinien przedłożyć dokumenty potwierdzające: posiadanie obywatelstwa polskiego i zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Na realizację tego zleconego zadania MOPS w Bolesławcu 2023 r. otrzymał dotację refundującą koszty wydanych decyzji w wys. **10.819,00 zł**. Liczba decyzji administracyjnych wyniosła **61**.

5. Karta Dużej Rodziny

Ośrodek realizuje zadanie zlecone jakim jest przyjmowanie wniosków, ich rejestracja, zamawianie w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim a następnie wydawanie tzw. **Karty Dużej Rodziny** o zasięgu krajowym. Zadanie to wynika z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. Posiadacze Kart mają uprawnienia do korzystania z ulg i zniżek w opłatach za wstęp do instytucji podległych właściwym ministrom oraz zniżek na produkty i usługi świadczone przez inne podmioty na terenie całego kraju. Wykaz podmiotów jest dostępny na stronie internetowej: rodzina.gov.pl.

W 2023 r. wydano **767 Kart Dużej Rodziny** o zasięgu krajowym ze złożonych 372 wniosków.

Dodatkowo tutaj. Ośrodek realizuje również **program lokalny: „Bolesławecka Karta Dużej Rodziny”**. Punkt Obsługi Bolesławeckiej Karty Dużej Rodziny (także tej o zasięgu krajowym) znajduje się w Ratuszu w Biurze Obsługi Interesanta. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku wydano **117** Bolesławeckich Kart Dużej Rodziny, złożono 24 wnioski. W ramach tego zadania funkcjonuje strona internetowa: www.bkdr.boleslawiec.eu, na której publikuje się wszystkie informacje dotyczące lokalnego Programu, jak i aktualny **wykaz 37 Partnerów**, wśród których 4 to jednostki organizacyjne Gminy Miejskiej Bolesławiec działające w zakresie kultury, sportu i rekreacji, a 33 to przedsiębiorcy prowadzący działalność handlową bądź usługową.

6. Prace społecznie użyteczne

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej na bieżąco współpracują z Powiatowym Urzędem Pracy w celu ustalenia możliwości podjęcia zatrudnienia przez osoby korzystające z pomocy społecznej, szczególnie długotrwale bezrobotnych. Efektem tej współpracy było Porozumienie podpisane między Gminą Miejską Bolesławiec a Starostwem Powiatowym - Powiatowym Urzędem Pracy w celu **organizacji prac społecznie użytecznych**, które odbywały się w **11** jednostkach i instytucjach publicznych podległych Urzędowi Miasta (szkoły, przedszkola, ośrodki wsparcia, BOK, Muzeum Ceramiki, itp.) i polegały głównie na wykonywaniu prac porządkowych, gospodarczych. W 2023 r. zgłoszono do tych prac **35 osób**, z tego prace te wykonywało **14 osób długotrwale bezrobotnych**.

Wydatki poniesione na ten cel przez Gminę (poza budżetem MOPS) wyniosły **42.635,00 zł.**

7. Centrum Wolontariatu

Od 2012 r. w MOPS działa **Centrum Wolontariatu**. Jego celem jest wspieranie przez wolontariuszy niektórych działań pracowników socjalnych, tworzenie siatki więzów międzyludzkich, przełamywanie stereotypu, że pomoc społeczna to tylko „rozdawanie pieniędzy”, współdziałanie z pracownikami w realizacji misji Ośrodka. W 2023 r. było podpisanych porozumień o współpracy z 9 wolontariuszami. Aktywność wolontariuszy skupiła się głównie na:

- towarzyszenie osobom starszym i samotnym oraz przebywającym w DPS w Bolesławcu,
- pomoc przy organizacji uroczystości i imprez okolicznościowych w Dziennym Domu Senior +,
- pomoc w organizowaniu zakupów art. żywnościowych i leków dla seniorów i osób niepełnosprawnych,
- pomoc przy organizacji „Bolesławieckiej Gwiazdki Życzliwości”.

8. Żywność współfinansowana ze środków Unii Europejskiej

Ośrodek w 2023 r. współpracował z parafialnym zespołem CARITAS przy Bolesławieckiej Bazylice w zakresie **dystrybucji żywności** dofinansowywanej **z funduszy Unii Europejskiej** dla najuboższych mieszkańców Bolesławca. Od stycznia do grudnia 2023 r. wydano dla 214 osób. Pracownicy Ośrodka przygotowywali wykaz rodzin spełniających kryteria do otrzymania żywności.

9. Organizacja i udział w projektach społecznych:

9.1 „Społeczna lodówka”

Działając w ramach idei **„Dziel się, nie marnuj”** od 24 września 2019 r. MOPS jako pierwszy w mieście podjął inicjatywę prowadzenia społecznej lodówki. Od tamtego czasu tut. Ośrodek zajmuje się obsługą projektu. Mieszkańcy miasta nadwyżki przydatnego do spożycia jedzenia dostarczają do lodówki społecznej, a tym samym dzielą się jedzeniem z każdym potrzebującym.

9.2 "Bolesławiecka Paczka Życzliwości"

W grudniu 2023 r. zorganizowano **"Bolesławiecką Paczkę Życzliwości"**. Działania skierowane zostały do rodzin i osób samotnych, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Akcję wsparły zarówno instytucje działające na terenie Bolesławca, jak i osoby prywatne. Każda paczka o znacznej wartości została przygotowana z myślą o konkretnej osobie i rodzinie.

W ramach „Bolesławieckiej Paczki Życzliwości” wsparcie otrzymało łącznie 12 rodzin.

10. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2023

Wartość projektu: 358.780,97 zł; - 22 uczestników. Cel projektu: zapewnienie dostępności do usługi asystenta, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Program miał także zapewniać: ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia; przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy też sportowych.

11. „Opieka wytchnieniowa” edycja 2023

Wartość projektu: 50.824,00 zł; - 6 uczestników. Cel projektu: umożliwienie usługi regeneracyjnej na rzecz osób sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobą zależną z orzeczoną niepełnosprawnością znaczną lub równoważną oraz dzieckiem niepełnosprawnym. Program zakłada odciążenie ich w opiece nad bliską osobą dając im możliwość odpoczynku, załatwienia niezbędnych spraw, realizacji swoich potrzeb, przeciwdziałania wypaleniu i umożliwienia ich aktywności w innej sferze życia, niezwiązanej zaopiekowaniem się. Dzięki uczestnictwu w programie mają możliwość zwiększenia poziomu funkcjonowania społecznego i włączenia się w życie społeczności lokalnej.

12. „Korpus Wsparcia Seniorów” edycja 2023

Wartość projektu: 95.177,62 zł; - 130 uczestników.

Wychodząc naprzeciw potrzebom seniorów tutaj. Ośrodek pozyskał środki w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 – Moduł II, który miał na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Program realizowany był ze środków dotacji celowej budżetu państwa. W ramach Programu w okresie od stycznia do grudnia 2023 r. został zapewniony **130** osobom **nieodpłatny** dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa”.

Rozdział II

ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ DZIAŁ: CENTRUM ŚWIADCZEŃ RODZINIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu, Dział: Centrum Świadczeń Rodzinie, realizuje zadania z zakresu:

- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych ,
- ustawy z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 04 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci ,
- ustawy z dnia 04 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Zadania polegają na przyznawaniu i wypłacie świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, prowadzeniu postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, opłacaniu składek emerytalno-rentowych oraz zdrowotnych osobom otrzymującym świadczenia pielęgnacyjne, wypłacie zasiłków dla opiekunów , na przyznawaniu i wypłacie świadczeń wychowawczych 800+, wypłacie zasiłków jednorazowych „Za życiem”. Centrum Świadczeń Rodzinie mieści się w Urzędzie Miasta Bolesławiec na parterze, przy placu Józefa Piłsudskiego 1.

Na realizację powyższych zadań w 2023 roku wydatkowano środki finansowe w łącznej kwocie **13.450.127,24 zł** (w tym: świadczenia: 13.097.197,03 zł + koszty obsługi: **352.930,21 zł** stanowiące 2,63 % ogółu wydatków). Pracownicy Sekcji przyjęli ogółem **955 wniosków** o ustalenie prawa do świadczeń, wydali łącznie **1.919 decyzje administracyjne**.

Kryterium dochodowe uprawniające do ubiegania się o świadczenia rodzinne wynosiło 674 zł miesięcznie na osobę w rodzinie oraz 764 zł miesięcznie w przypadku rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym.

Natomiast wysokość zasiłków rodzinnych wynosiła:

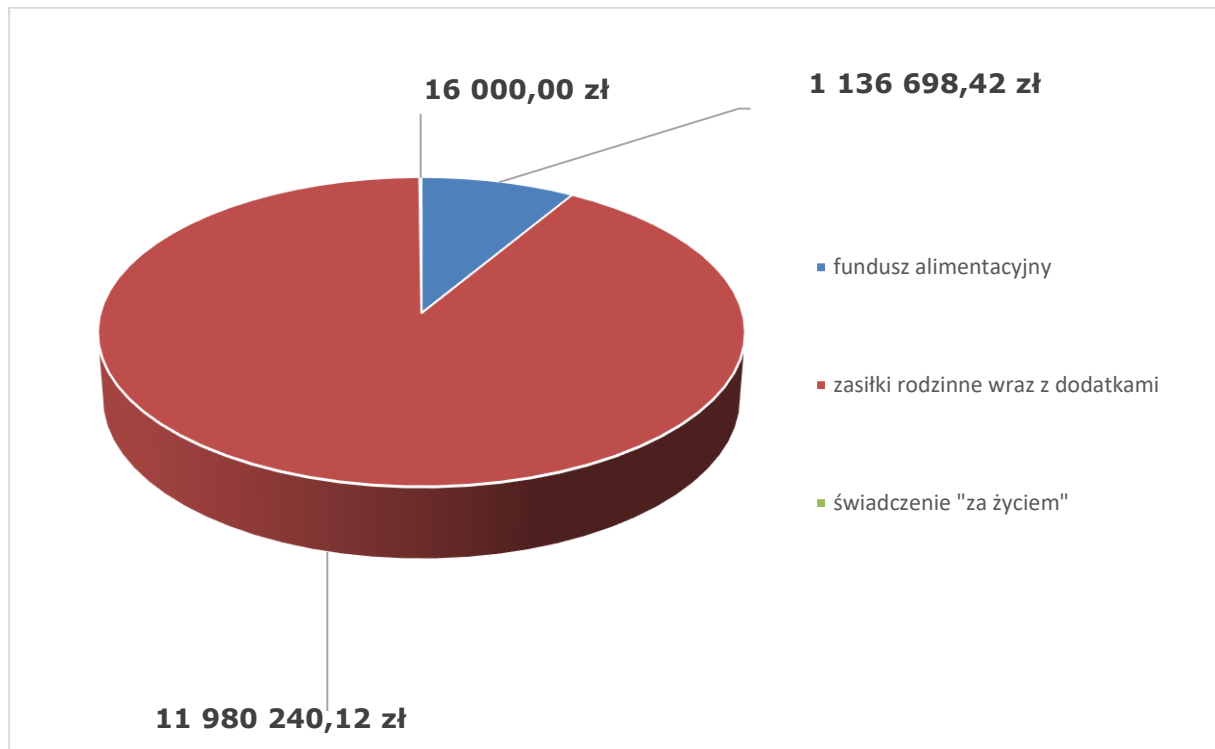
- 95 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5 roku życia,
- 124 zł - na dziecko w wieku pow. 5 roku życia do ukończenia 18 r. ż.
- 135 zł - na dziecko w wieku pow. 18 roku życia do ukończenia 24 r. ż.

Kryterium dochodowe uprawniające do ubiegania się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego wynosiło od 1 października 2020 r. do 30 września 2023 r. - 900 zł., natomiast od 01 października 2023 r. wynosi 1.209 zł. W okresie sprawozdawczym z powodu bezskutecznej egzekucji komorniczej zasądzonych alimentów z funduszu skorzystało **176 rodziny**, a w nich **256 osób** (dzieci) uprawnionych do alimentów.

Przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego obowiązuje mechanizm „złotówka za złotówkę”, który zakłada, że przekroczenie progu

dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu nie skutkuje automatycznie utratą tych uprawnień – osoba może otrzymać świadczenie pomniejszone o kwotę przekroczenia kryterium dochodowego. Kwota świadczenia odpowiada wysokości zasądzonych alimentów, nie więcej niż 500 zł na dziecko.

Rys. 8 Wydatki na realizację i wypłatę świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów, składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, świadczenia 800+, zas. za życiem, a także na obsługę tego zadania w roku 2023 r. (**13.132.938,54 zł**).

Wydatki na realizację tego zadania w 2023 r. przedstawiają się następująco:

1/ świadczenia rodzinne wraz ze św. pielęgnacyjnym, zasiłkiem pielęgnacyjnym, św. rodzicielskim, jednorazową zapomogą, specjalnym zasiłkiem opiekuńczym i dodatkami:	10.344.896,25 zł
2/ wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego	1.136.698,42 zł
3/ opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla 160 osób, które pobierają świadczenie pielęgnacyjne, a osoba nie podlega tym ubezpieczeniom z innego tytułu, nie ukończyła określonego wieku i nie posiada okresu składkowego do świadczeń emerytalnych,	1.096.938,23 zł

4/ opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne dla 168 osób	395.500,00 zł
5/ wypłata św. wychowawczych 500+	107.164,13 zł
6/ wypłata zasiłków „Za życiem”	16.000,00 zł
7/ koszty obsługi, w tym wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi od wynagrodzeń 4 osób,	352.930,21 zł
Razem	13.450.127,24 zł

2.1 . REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Tabela nr 6: Realizacja świadczeń rodzinnych w **2023 r.** z możliwością porównania danych z roku **2022 r.**

Lp.	Rodzaje wypłacanych świadczeń rodzinnych i opiekuńczych	Wydatki w zł		Liczba świadczeń narastająco od początku roku	
		2023 r.	2022 r.	2023 r.	2022 r.
1.	Zasiłki rodzinne (95 zł, 124 zł, 135 zł m-nie)	740.197	967.916	6.474	8.371
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	433.535	520.218	3.823	4.488
2.1.	urodzenie dziecka (1.000 zł)	27.993	19.316	32	29
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400 zł m-nie)	42.212	62.125	115	164
2.3.	samotnego wychowywania dziecka (193 zł m-nie)	93.111	115.655	497	617
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (90 zł m-nie, pow. 5 r.ż. 110 zł m-nie)	98.939	117.133	980	1.121

2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego (100 zł)	40.379	54.767	768	927
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	11.212	10.595	137	123
2.7.	wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej (95 zł m-nie)	119.689	140.627	1.294	1.507
3.	Zasiłki pielęgnacyjne (215,84 zł m-nie)	2.584.504	2.502.310	11.972	11.594
4.	Świadczenia pielęgnacyjne	6.010.934	4.921.180	2.464	2.334
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (1.000 zł)	69.000	92.000	69	92
6.	Świadczenie rodzicielskie (1.000 zł m-nie)	506.726	579.710	557	622
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy (620 zł m-nie)	0	0	0	0
8.	Razem	10.344.896	9.583.334	25.359	27.501

Tabela nr 7: Miesięczne zestawienie liczby rodzin pobierających świadczenia rodzinne :

Lp.	Liczba rodzin pobierających:	Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w każdym miesiącu 2023 roku											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1.	świadczenia rodzinne	1168	1152	1195	1167	1181	1178	1187	1203	1180	1189	1065	1088
2.	zasiłek rodzinny, w tym:	250	251	259	254	256	252	254	258	256	262	123	172
3.	na 1 dziecko	76	75	78	75	76	78	78	78	72	83	35	49
4.	na 2 dzieci	113	114	117	116	116	112	112	112	115	107	50	69

5.	na 3 dzieci	40	41	41	41	42	40	43	45	46	48	26	39
6.	na 4 i więcej dzieci	21	21	23	22	22	22	21	23	23	24	12	15

Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego wyniosły **350.437,16 zł.**

W 2023 r. przyjęto **858 wniosków** o przyznanie świadczenia rodzinnego (w tym: zas. rodzinne wraz z dodatkami, zas. pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne wraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, zas. rodzicielskie, zasiłki „za życiem”). Wydano w tych sprawach **1.676 decyzji administracyjnych.**

Średnia miesięczna liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w 2023 r. wyniosła **1.163**, natomiast średnia miesięczna liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny w 2023 r. wyniosła **218.**

2.2. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Od stycznia 2023 r. do grudnia 2023 r. przyjęto **139 wnioski** o przyznanie świadczeń alimentacyjnych z powodu nieskutecznej egzekucji alimentów przyznanych sądownie od jednego z rodziców dzieci. Wydano **218 decyzji administracyjnych.** Wydatkowano na świadczenia alimentacyjne kwotę **1.136.698,42 zł.**

Przypomnieć należy, iż prawo do świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego przysługuje, gdy dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 1.209 zł netto, a komornik zaświadczeniem potwierdzi 2 -miesięczny okres bezskutecznej egzekucji. Wysokość świadczenia alimentacyjnego przysługuje w kwocie zasądzonej sądownie, nie więcej jednak niż 500 zł miesięcznie na dziecko. **128 rodzin** średnio miesięcznie pobierało świadczenie z funduszu alimentacyjnego w 2023 r.

Tabela nr 8: Miesięczne wydatkowanie świadczeń alimentacyjnych:

Liczba rodzin pobierających świadczenia z fund. alimentacyjnego w miesiącach:	2023 rok											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	139	140	140	137	141	139	142	140	136	64	98	119

Tabela nr 9: Liczba dłużników alimentacyjnych w poszczególnych miesiącach:

Liczba dłużników alimentacyjnych w mieście	2023 rok											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	430	431	431	428	429	429	427	428	429	426	427	427

Centrum Świadczeń Rodzinnych zgodnie z wymaganiami ustawowymi prowadzi postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. W tym zakresie w 2023 r. podjęto szereg działań:

- 1) skierowano 124 wniosków o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
- 2) przeprowadzono 21 wywiady alimentacyjne i odebrano 21 oświadczenia majątkowe,
- 3) skierowano 4 wnioski do Starostwa Powiatowego w Bolesławcu o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikom alimentacyjnym,
- 4) skierowano 11 wniosków do Prokuratury Rejonowej (ze względu na miejsce zamieszkania przedstawiciela ustawowego lub osoby uprawnionej) o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 §1 Kodeksu karnego,
- 5) wydano 4 decyzje uznające dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- 6) w 5 przypadkach przekazano komornikom sądowym istotne informacje, mające wpływ na egzekucję zasądzonych alimentów, przede wszystkim wynikających z przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń alimentacyjnych,
- 7) przekazano 67 informacji do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów wykonawczych (o których mowa w art.28 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy), w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 m-cy.

Efektom tych działań było pozyskanie w 2023 r. kwoty w wys. **1.038.877,10 zł** (z tytułu zwrotu przez dłużników alimentacyjnych wydatków poniesionych na wypłatę wierzycielkom świadczeń wraz z odsetkami), z czego **154.969,78 zł** to dochód Gminy Miejskiej Bolesławiec, a pozostała kwota **883.907,32 zł** stanowiła dochód Państwa.

2.3. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH „800+”

Od 01 kwietnia 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu realizuje zadanie zlecone na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (program 800+).

Od 01 stycznia 2022 r. zgodnie z wprowadzonymi zmianami do rządowego programu „Rodzina 500+” zmieniły się zasady naboru wniosków o przyznanie świadczenia wychowawczego. Według nowych zasad, obsługę przyjmowania i rozpatrywania wniosków oraz przyznawania świadczenia wychowawczego przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych w miejsce dotychczasowych realizatorów programu.

Natomiast sprawy dotyczące prawa do świadczenia wychowawczego za okres sprzed 1 stycznia 2022 r. z wniosków złożonych do 31 grudnia 2021 r. do ich zakończenia realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu.

W 2023 roku wydano 25 rozstrzygnięć w sprawie świadczenia wychowawczego (decyzje administracyjne, informacje o przyznaniu świadczenia wychowawczego).

Ustalono, że w omawianym okresie ze świadczeń wychowawczych w Bolesławcu skorzystało **18 rodzin, w nich 22 dzieci**.

Wydatki na wypłatę świadczeń 500+ w 2023 r. wyniosły **107.164,00 zł**, w tym:

- w ramach koordynacji zabezpieczeń społecznych: **78.454,00 zł**.

Rozdział III

Zadania realizowane z ustawy o: dodatkach mieszkaniowych i o szczególnej ochronie niektórych odbiorców gazowych w 2023 r. oraz 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.

3.1. REALIZACJA DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu, realizując zadania nałożone ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz.2021 z późn. zm.), przyznaje i wypłaca dodatki mieszkaniowe mieszkańcom Bolesławca, które w całości finansowane są z budżetu Gminy Miejskiej Bolesławiec.

W 2023 roku zarejestrowano łącznie: **642 wniosków** (o 16 więcej w porównaniu z rokiem 2022 r.) w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego i wydano łącznie **642 decyzji** administracyjnych, w tym:

- **618** - decyzji pozytywnych,
- **21** - decyzji negatywnych,
- **1** - decyzji o umorzeniu postępowania (z urzędu lub na żądanie strony),
- **2** - decyzji o wstrzymaniu dodatku mieszkaniowego z tyt. zaległości w dopłatach do czynszu,

Poniższe zestawienie przedstawia liczbę wnioskodawców, którzy otrzymali w 2023 r. dodatek mieszkaniowy

a) wg kwoty przyznanego dodatku mieszkaniowego:

- do wysokości: 50,00 zł	- dla	15	wnioskodawców,
- od 50,00 zł – 100,00 zł	- dla	51	wnioskodawców,
- od 100,00 zł do 150,00 zł	- dla	78	wnioskodawców,
- od 150,00 zł do 200,00 zł	- dla	93	wnioskodawców,
- 200,00 zł i powyżej	- dla	381	wnioskodawców.
Ogółem:			
	- dla	618	wnioskodawców

b) wg ilości osób w gospodarstwie domowym:

Liczba osób w gosp. dom.	1	2	3	4	5	> 5	RAZEM
Liczba wnioskodawców:	344	91	71	71	29	12	618

W 2023 r. wnioski o przyznanie pomocy w formie dopłaty do "wydatków mieszkaniowych" zakończonych otrzymaniem dodatku dotyczyły **618 gospodarstw domowych**.

Łącznie koszt dodatków mieszkaniowych wyniósł **1030.092.87zł**. W porównaniu do 2022 r. wydatki zwiększyły się o 115.092,87 zł.

Kwoty dodatków mieszkaniowych przekazano użytkownikom mieszkań znajdujących się w niżej wymienionych zasobach:

L.p.	ZASOBY MIESZKANIOWE	LICZBA DODAT.	WYPŁACONO (ZŁ)	ŚREDNI DOD. MIESZK. (ZŁ)
1.	gminne	1558	478.497,96	307,12

2.	spółdzielcze	903	193.841,51	214,66
3.	wspólnoty mieszkaniowe	1012	262.055,04	258,95
4.	prywatne	33	11.433,34	346,46
5.	T.B.S.	204	85.221,21	417,75
	Zwroty	-	-956,19	-
OGÓŁEM		3710	1030.092,87	277,65

Zasoby mieszkaniowe:

Ad 1. gminne - MZGM,

Ad.2. spółdzielcze - Spółdzielni Mieszkaniowej "Bolesławianka"

Ad.3. wspólnoty mieszkaniowe - dla których zarządcami nieruchomości są: Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., Jarosław Molenda, Antoni Mariowski, Joanna Strzelecka - "CIVITAS", PATRON Zarządca Nieruchomości, GET-HOUSE Biuro Nieruchomości,

Ad. 4. Prywatne - Henryk Szewc, Weronika Bitowska Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Terma Kork, Irena Dul „Walor”, H. Jakubowska, W.Modl, K, Dębiec,

Ad. 5. T.B.S - Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o..

Jak wynika z powyższego zestawienia:

1/ średnia miesięczna wysokość wypłaconego dodatku mieszkaniowego w 2023 roku wyniosła: **277,65zł** ,

2/ najniższy średni dodatek mieszkaniowy wypłacono w zasobach "spółdzielczych" i wyniósł on: **214,66 zł** miesięcznie,

3/ najwyższy średni dodatek mieszkaniowy wypłacono w zasobach TBS i wyniósł on: **417,75 zł** miesięcznie.

Przyczynami podwyższenia łącznej kwoty wypłat dodatków mieszkaniowych oraz średnich ich wysokości w 2023 r. były:

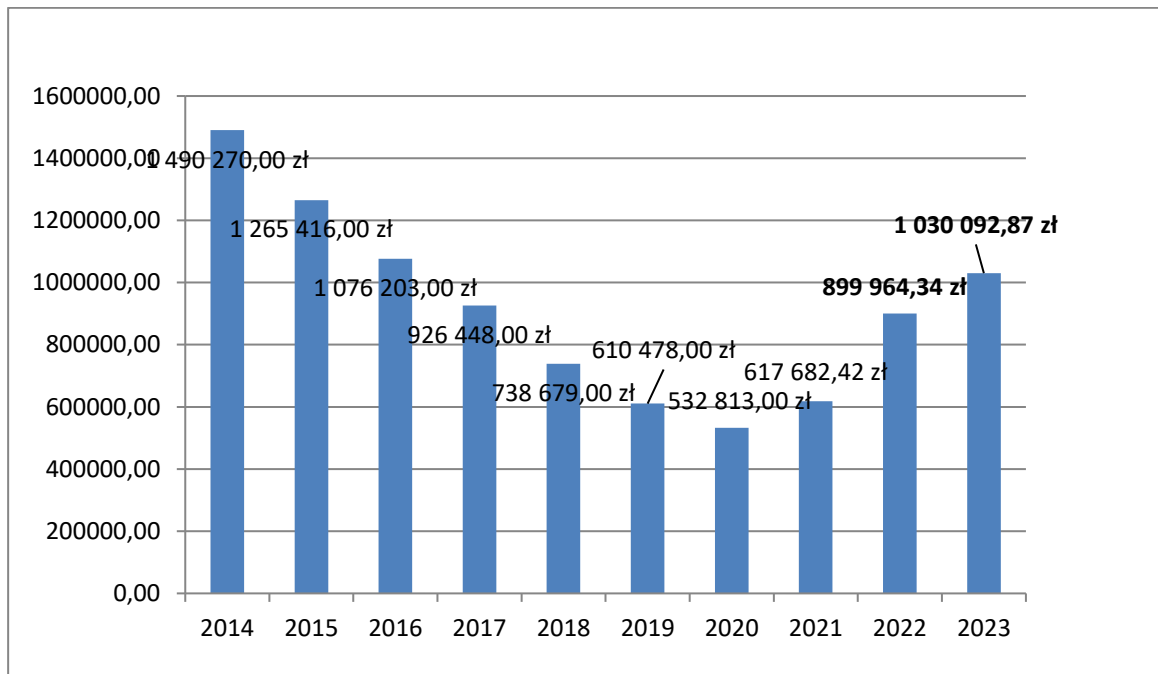
1. Wzrost wydatków mieszkaniowych, w tym: wzrost kwoty wywozu nieczystości, wzrost opłat za centralne ogrzewanie, wzrost zaliczek za zimną wodę, wzrost cen ubezpieczeń nieruchomości, wzrost cen prądu,

2. Wzrost ceny 1 kWh energii elektrycznej, będącej podstawą wyliczenia kwoty ryczału w lokalach nie posiadających: centralnego ogrzewania, centralnej ciepłej wody i instalacji gazu przewodowego (0,8975 zł),

3. Ustawowa zmiana sposobu wyliczania dochodu,

4. Ubieganie się o dodatek mieszkaniowy uchodźców z Ukrainy.

Rys. 9 Wysokość wydatków na dodatki mieszkaniowe w latach 2014-2023:

3.2. REFUNDACJA PODATKU VAT ZA DOSTARCZONE PALIWA GAZOWE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu , realizując zadania nałożone ustawą z dnia 15 grudnia 2022r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców gazowych w 2023r. oraz 2024 roku w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U 2024, poz.303).

Dodatek do gazu odpowiada wysokości podatku VAT wynikającego z opłaconej faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. dla odbiorcy paliw gazowych.

„Dodatek gazowy” otrzyma odbiorca paliw gazowych wykorzystujący gaz jako główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego. Urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi muszą być wpisane lub zgłoszone do CEEB, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576, 1967 i 2456), do dnia wejścia w życie ustawy (tj. do 21.12.2022 r.), albo po tym

dniu - w przypadku głównego źródła ogrzewania wpisanego lub zgłoszonego po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

Refundacja podatku VAT przewidziana jest dla:

1. Osoby w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty **2100 zł**;
2. Osoby w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty **1500 zł** na osobę.

Dochodem gospodarstwa domowego po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób są:

- przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art.30b, art.30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych pomniejszone o koszty przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- dochody niepodlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych;
- dochody z gospodarstwa rolnego;
- dochody z działalności opodatkowanej na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym.

Dochód gospodarstwa domowego ustala się na podstawie dochodów osiągniętych w:

- 2021 r. w przypadku wniosku złożonego do dnia 31.07.2023 r.
- 2022 r. w przypadku wniosku złożonego w okresie od dnia 01.08.2023 r. do dnia 31.12.2024 r.

W 2023 roku zarejestrowano łącznie: **148 wniosków w tym:**

- **104** wnioski pozytywne
- **13** negatywne
- **31** umorzonych

Przeznaczono na wypłatę refundacji podatku Vat za dostarczone paliwa gazowe **za okres 2023.01.01 do 2023.12.31 kwotę 28.271,25 zł dla 104 gospodarstw domowych.**

3.3. REALIZACJA DODATKÓW ELEKTRYCZNYCH

Dodatkowo tut. Ośrodek od dnia 1 grudnia 2023 r. realizował zadanie nałożone ustawą z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej. Przyjmował wnioski, weryfikował je oraz wypłacał świadczenie w formie dodatku elektrycznego.

Dodatek elektryczny przysługiwał odbiorcom energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego jest zasilane energią elektryczną, i źródło to zostało zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, 1967 i 2456), do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków. Dodatek elektryczny dla gospodarstwa domowego wynosił 1 000 zł. A w przypadku gdy zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w tym samym miejscu zamieszkania w 2021 r. wyniosło więcej niż 5 MWh, dodatek elektryczny wynosił 1 500 zł.

Dodatek elektryczny w 2023 r. wypłacono dla **239 gospodarstw domowych** w łącznej **wysokości 266 000 zł** (tj. 185 gospodarstw domowych po 1 000 zł oraz 54 gospodarstwa domowe po 1 500 zł).

3.4. REALIZACJA DODATKÓW WĘGLOWYCH I DO INNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA.

Wypłata dodatków węglowych oraz do innych źródeł ciepła było zadaniem zleconym finansowanym z budżetu państwa w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, na podstawie ustawy z 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1967 z późn.zm.) oraz ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1967 z późn. zm.).

Dodatek węglowy przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym w przypadku, gdy są spełnione łącznie dwa warunki:

- 1) głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi (przez paliwo stałe rozumie się: węgiel kamienny, brykiet lub pelet zawierające co najmniej 85% węgla kamiennego) oraz
- 2) główne źródło ogrzewania zostało wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Dodatek węglowy w wysokości 3.000,00 zł jednorazowo wypłacono dla **6** gospodarstw domowych w kwocie 18.000,00 zł, pozostałe wydatki objęły koszty obsługi w wysokości 460,00 zł. Łączne wydatki z budżetu państwa na realizację tego zadania wyniosły: **18.460,00 zł.**

Dodatek do innych źródeł ciepła przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym w przypadku, gdy są spełnione następujące łącznie warunki:

1. głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego było:
kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo kocioł olejowy, oraz
2. główne źródło ciepła zgłoszone lub wpisane jest do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków o których mowa w art. 27g ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Dodatek dla gospodarstwa domowego wynosił:

- 1). 3000 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;
- 2). 1000 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;
- 3). 500 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG (dodatkiem nie są objęte w szczególności: gaz ziemny dystrybuowany siecią gazową (tzw. gaz sieciowy) oraz gaz LPG z tzw. butli gazowej);
- 4). 2000 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

Łączne wydatki z budżetu państwa na realizację tego zadania wyniosły: **5.000,00 zł**. Dodatek do innych źródeł ciepła objął **3** gospodarstwa domowych, którym wypłacono łącznie 5.000,00 zł.

Rozdział IV

Pomoc finansowa skierowana do obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w 2023 r. wyniosła: 500.197,51 zł.

Na powyższe złożyła się następująca pomoc w formie:

1. Pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł dla obywateli Ukrainy - wydatkowano **46.502,68 zł**.

W 2023 r. z pomocy w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości **300 zł** na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe skorzystało **152 osoby** na łączną kwotę 45.600,00 zł oraz koszty obsługi 902,68 zł,

2. **Zasiłek okresowy** z pomocy społecznej dla obywateli Ukrainy - wydatkowano **8.660,42 zł**.

Udzielono również pomocy w postaci zasiłku okresowego, tą formą pomocy objęto 4 rodziny (11 osób), którym udzielono 15 świadczeń na łączną kwotę 8.660,42 zł.

3. **Dożywianie**, posiłek w szkole dla obywateli Ukrainy - wydatkowano **5.250,00 zł**.

Z pomocy w postaci opłaty jednego gorącego posiłku skorzystało 5 dzieci (z 2 rodzin) w szkole, wydatkowano kwotę 5.250,00 zł.

4. Bezpłatna **pomoc psychologiczna** dla obywateli Ukrainy - wydatkowano **36.880,47 zł.**

Ośrodek zatrudnia również psychologa, który udziela obywatelom Ukrainy bezpłatnej pomocy psychologicznej. W 2023 r. z tej formy wsparcia skorzystało 46 osób.

5. **Świadczenia rodzinne** dla obywateli Ukrainy - wydatkowano **365.285,26 zł.**

Wydatki na świadczenia rodzinne realizowane na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy (Dz. U. 2022 r. poz. 583) w 2023 r. wyniosły 365.258,26 zł.

Liczba rodzin objętych pomocą w postaci świadczeń rodzinnych – 35, liczba osób na które wypłacono świadczenia – 53.

Rozdział V

DZIENNY DOM „SENIOR+

Dzienny Dom Senior + w Bolesławcu Uchwałą Nr XXIV/280/2020 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 25 listopada 2020 r. został połączony z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bolesławcu.

Jest ośrodkiem wsparcia dziennego zapewniającym pomoc osobom starszym, samotnym, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność takiej pomocy wymagają.

Pobyty w ośrodku przeciwdziałają izolacji i marginalizacji ludzi starszych, poprawia jakość życia seniorów, zapewnia pomoc adekwatną do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, zwiększa zaangażowanie w życie społeczności lokalnych, sprzyja integracji społecznej środowiska seniorów, rozwija działania samopomocowe.

W analizowanym okresie na podstawie decyzji wydanych przez Dyrektora MOPS z usług Dziennego Domu „Senior +” skorzystało średnio 83 osób z terenu Bolesławca, którym wydano łącznie 4932 obiady.

Korzystający z Domu seniorzy ponoszą odpłatność za obiady oraz pobyt zgodnie z obowiązującą tabelą odpłatności określoną w Uchwale nr XXI/188/08 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 26 marca 2008 r. w sprawie ustalenia organizacji oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt i obiady w Domu Dziennego Pobytu w Bolesławcu.

Dzienny Dom Senior + zapewnia wsparcie nieaktywnym zawodowo seniorom, pomaga w utrzymaniu dobrej kondycji psychofizycznej. W 2023 roku jednostka świadczyła usługi socjalne – w tym gorący posiłek, opiekuńcze, aktywizujące, edukacyjne, kulturalne, prozdrowotne i rekreacyjne dla osób samotnych w podeszłym wieku. W Dzienny Domu „Senior+” prowadzone są zajęcia w pracowniach: plastycznej, komputerowej, krawieckiej, stolarskiej, kulinarnej, w sali gimnastycznej oraz zajęcia takie jak: gimnastyka ogólnousprawniająca indywidualna i grupowa, gimnastyka kardiologiczna, zajęcia umuzykalniające, terapia ruchem, terapia tańcem, treningi nordic walking, ćwiczenia z wykorzystaniem siłowni zewnętrznej, ćwiczenia pamięci, biblioterapia, zajęcia edukacyjne i socjoterapeutyczne, relaksacyjne, muzykoterapia. W ramach zajęć w DDS+ organizowane są również spotkania okolicznościowe, imprezy promujące zdrowy styl życia np. MasterChef – przedszkolaki gotują z Seniorami, Olimpiada Optymizmu, prelekcje i wykłady, wycieczki turystyczne, spotkania świąteczne i rocznicowe z uwzględnieniem tradycji i zwyczajów. Z dużym zainteresowaniem brali udział w aqua aerobiku organizowanym na bolesławieckich Termach.

Dzienny Dom Senior+ w Bolesławcu w 2023 r. złożył ofertę w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 na dofinansowanie zadania publicznego pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+”. Dzięki dofinansowaniu w ramach Modułu II ww. Programu DDS+ w Bolesławcu oferował seniorom bardzo bogaty katalog usług, w tym usługi:

1. **Socjalne.** Osoby starsze przebywające w naszym Domu korzystały najczęściej z takich usług socjalnych jak: - zapewnienie ośmiogodzinnej opieki od poniedziałku do piątku, w tym ciepłego posiłku, kawy i herbaty; - dostęp do urządzeń higienicznych – treningi higieniczne, możliwość prania rzeczy osobistych, prasowania; - udzielanie porad i pomoc w załatwianiu spraw osobistych i urzędowych, w tym pomoc przy formalnościach związanych z korzystaniem z programów i instytucji pomocowych dedykowanych osobom starszym i niepełnosprawnym. Pracownicy Dziennego Domu Senior + byli także w stałym kontakcie telefonicznym z osobami, które ze względu na stan zdrowia nie mogły na bieżąco korzystać z usług Ośrodka Wsparcia.

2. **Edukacyjne.** W ramach zajęć edukacyjnych, seniorom zaproponowano między innymi: - zajęcia z pielęgniarką – nauka obsługi sprzętu medycznego wykorzystywanego przez seniorów (badanie temperatury ciała, tętna i ciśnienia krwi, masy ciała), cykliczne wykłady i pogadanki prowadzone przez pielęgniarkę dotyczące tematyki zdrowotnej, indywidualne porady i pomoc w sprawach dotyczących stanu zdrowia, spotkanie z doktorem Maciejem Mączką – neurologiem, który przedstawił tematykę udarów mózgu; warsztaty z psychologiem – seniorzy poznawali zagadnienia z technik pamięciowych oraz radzenia sobie ze stresem - zajęcia z terapeutą zajęciowym – porady indywidualne i spotkania grupowe związane z tematyką życia codziennego, na których były poruszane tematy związane z akceptacją procesu starzenia się, niezbędną pomocą dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, z zakresu komunikacji międzyludzkiej, pozytywnego myślenia, rozwiązywania problemów w życiu codziennym, treningi koncentracji i pamięci, zajęcia edukacyjne o charakterze terapeutycznym polegające na treningu umysłu i poznawaniu technik zapamiętywania (układanie nowych słów z liter, quizy, konkursy wiedzy, gry logiczne, gry planszowe, itp.); - profilaktyka zdrowotna – cykliczne spotkania z farmaceutą i innymi specjalistami np. pracownikiem stacji Sanitarno – Epidemiologicznej; wykłady zdrowotne na temat różnego

rodzaju schorzeń i chorób, wykład na temat zdrowego żywienia i zagrożeń płynących z nieprawidłowego odżywiania się, a także cukrzyca, nadciśnienia, jaskry, zaćmy, COVID-19, problemu nietrzymania moczu u kobiet i mężczyzn, zaopatrywania się odpowiedni sprzęt rehabilitacyjny i medyczny; - spotkania z fizjoterapeutą – konsultacje indywidualne i grupowe związane z profilaktyką zdrowia fizycznego, przyczyn powstawania bólu i radzenia sobie z nim, zachowanie odpowiednich postaw przy wykonywaniu czynności dnia codziennego; - spotkanie z funkcjonariuszem Policji – wykłady na temat bezpieczeństwa i ochrony majątku seniorów oraz najczęstsze przestępstwa, w których ofiarami często padają osoby starsze i samotne, procedury postępowania w takich przypadkach, akcja „Bezpieczny senior” także wykłady on-line; - spotkanie z pracownikami ZUS-u celem przybliżenia Seniorom zasad obowiązujących programów, - zajęcia komputerowe – edukacja przy użyciu komputera, tabletu czy telefonu (korzystanie z internetu, wyszukiwanie informacji w sieci, korzystanie z mediów społecznościowych); - spotkania z ludźmi kultury i sztuki np. recital muzyczno – poetycki „Animus Serce Moje” w wykonaniu poety Piotra Pilarskiego – warsztaty plastyczne - prelekcje z lokalną malarką pasjonatką poezji i ilustratorką tomików poezji; warsztaty ceramiczne w Bolesławieckim Ośrodku Kultury – Międzynarodowym Centrum Ceramiki oraz w Centrum Dawnych Technik Garncarskich - biblioterapia – cykliczne spotkania z poezją i sztuką, czytanie książek, ciekawych artykułów z gazet i czasopism, narodowe czytanie „Nad Niemnem” - warsztaty kulinarne – ćwiczenia manualne rąk, nauka zdrowego żywienia np. sałatka owocowa, zaangażowanie Seniorów w różnego typu akcje, podczas których mogą zaprezentować swoje zdolności kulinarne np. przygotowanie rogalików zarówno dla seniorów DDS+ jak i przekazanie smakołyków na Bolesławiecką Gwiazdkę Życzliwości oraz Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy, pieczenie bab wielkanocnych, integracja wielopokoleniowa poprzez realizację warsztatów kulinarnych z przedszkolakami „Master – Chef”;- warsztaty dziennikarskie – czytanie, pisanie, redagowanie artykułów, wydanie przez nasz Dom 12 egzemplarzy periodyku „Seniornik” opisującego

naszą domową rzeczywistość i najważniejsze wydarzenia z życia Seniorów, udostępnionego dla mieszkańców naszego miasta w formie papierowej i elektronicznej, zajęcia odbywały się także zdalnie; - warsztaty muzyczne - nauka śpiewu przy akompaniamencie akordeonu, keyboardu, gitary, koncert życzeń, zgadywanki muzyczne, gra na „małych” instrumentach, ćwiczenia aparatu mowy, mięśni twarzy i prawidłowego oddychania ale także uczestniczenie w koncertach muzycznych, które odbywały się m.in. w DDS+; - warsztaty stolarskie, wykonanie ławek oraz ozdób świątecznych; - warsztaty krawieckie, szycie lawendowych woreczków, 10 metrowej flagi Polski w ramach projektu „Razem dla Niepodległej” itp.; - terapia tańcem – nauka m.in. tańca „Pingwinek” czy „Belgijka” oraz integracja np. z Dziennym Domem Senior + w Jeleniej Górze także taneczna; - warsztaty tematyczne: wykonywanie ozdób upiększających DDS+ m.in. kolorowych wazonów, malowanie obrazów na papierze oraz na płótnach, zdobienie butelek oraz tworzenie z nich postaci, wykonywanie ozdób z papieru itd.; - warsztaty plastyczne o różnorodnej tematyce w ramach pracowni terapii zajęciowej np. wykonanie elementów ozdobnych strojów, które prezentowane były przez Seniorów podczas Bolesławieckiego Święta Ceramiki.

3. Kulturalno-oświatowe.

W 2023 r. w ramach przedsięwzięć kulturalno-oświatowych Seniorzy uczestniczyli w: - wycieczkach turystyczno-krajoznawczych do: Leszczyny, podczas której zwiedzali skansen Górniczo – Hutniczy oraz uczestniczyli w warsztatach płukania złota, do Cieplic, gdzie zwiedzili Centrum Przyrodniczo – Edukacyjne Karkonoskiego Parku Narodowego oraz Pałac Sobieszów z ekspozycją „Klimatyczne Karkonosze” a także do Szklarskiej Poręby, gdzie zwiedzali Chatę Walońską i minerały oraz uczestniczyli w kuligu - wyjściach na różnego rodzaju warsztaty, wystawy, wernisaże do Muzeum Ceramiki, Bolesławieckiego Ośrodka Kultury – Międzynarodowego Centrum Ceramiki, Centrum Dawnych Technik Garncarskich oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej – Centrum Wiedzy; - koncertach twórczości dzieci, młodzieży, seniorów i

zespołów muzycznych; - wyjściach na seanse filmowe do kina; - domowe kino kanapowe w naszym Domu – prelekcje filmów w DDS+; - zorganizowanie i uczestnictwo w 35-leciu Dziennego Domu Senior + w tym także występy Seniorów DDS+ - Senioralnej Ekipy Kabaretowo Skeczowej oraz chóru DDS+, Bolesławieckim Świątce Seniora organizowanym przez Bolesławiecki Ośrodek Kultury – Międzynarodowe Świątce Ceramiki – parada.

4. Aktywności ruchowej. W zakresie pracy nad poprawą samodzielności i sprawności ruchowej oraz pobudzaniem aktywności ruchowej Seniorzy z DDS+ w Bolesławcu mogli skorzystać z zajęć, takich jak: - gimnastyka ogólnosprawniająca indywidualna i grupowa; - ćwiczenia fizjoterapeutyczne indywidualne i grupowe; - aqua aerobik na Termach Bolesławieckich; - ćwiczenia na przyrządach w sali gimnastycznej (bieżnia, stepper, rower, trener kończyn dolnych i górnych, itp.); - ćwiczenia na przyrządach siłowni zewnętrznej (surfer, prasa, wioślarz, narty, biegacz); - joga dla seniorów; - ćwiczenia dłoni przy użyciu piłek terapeutycznych; - ćwiczenia oddechowe i relaksujące; - terapia tańcem; - nordic walking z fizjoterapeutą, - masaże na fotelach masujących lub przy użyciu mat masujących a także projekcie skierowanym do Seniorów „ Aktywność to zdrowie a zdrowie to szczęście”.

5. Sportowo-rekreacyjne. Do ulubionych form zajęć sportowo – rekreacyjnych wśród seniorów należą przede wszystkim spotkania integracyjne, takie jak: zabawy taneczne, pikniki na świeżym powietrzu, biesiady czy wycieczki. W 2023 r. seniorzy z DDS+ wzięli udział w: Olimpiadzie Optymizmu, spotkaniu integracyjnym z zaprzyjaźnionym Dziennym Domem Senior + w Jeleniej Górze, Dniu Czekolady, Dniu Piezonego Jabłka, pożegnaniu lata, itp. Seniorzy uczestniczyli w kilku wycieczkach turystyczno-krajoznawczych do: Szklarskiej Poręby, do Cieplic oraz do Leszczyny.

6. Aktywizująco społecznie.

W DDS+ do najczęstszych form aktywizujących społecznie Seniorów należą spotkania międzypokoleniowe z przedszkolakami, uczniami szkół podstawowych oraz młodzieżą szkół średnich. Nawiązano ścisłą współpracę z Miejskim Przedszkolem Publicznym nr 1 w Bolesławcu, z Miejskim Przedszkolem Publicznym nr 5 w Bolesławcu, z Miejskim Przedszkolem Publicznym nr 6 w Bolesławcu, Szkołą Podstawową Nr 1 w Bolesławcu oraz Zespołem Szkół Budowlanych oraz Mechanicznych w Bolesławcu. Dzieci przygotowały m.in. laurki z okazji Dnia Babci i Dziadka, natomiast młodzież programy artystyczne także z okazji Dnia Matki oraz Dnia Ojca a także Dnia Seniora. Seniorzy pamiętają o dzieciach i młodzieży w czasie Mikołajek oraz Dnia Dziecka (odwiedzają z życzeniami, własnoręcznie wykonanymi podczas warsztatów upominkami a także słodkim poczęstunkiem). Seniorzy biorą udział w obchodach różnego rodzaju świąt i dni okolicznościowych, takich jak: Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, Dzień Kobiet i Mężczyzn, Dzień Matki i Ojca, Wielkanoc, Parada podczas Święta Ceramiki, Dzień Seniora, Dzień Niepodległości, Andrzejki, Boże Narodzenie, zakończenie roku. Wyjątkowym wydarzeniem tego roku było uroczyste obchodzenie 35-lecia Dziennego Domu Senior + w Bolesławcu. Warto wspomnieć, że seniorzy chętnie brali udział także w różnych akcjach jako wolontariusze np. przekazali własnoręcznie wykonane obrazy na Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy oraz angażowali się w pomoc uchodźcom z Ukrainy.

Budżet DDS+ w 2023 r. wyniósł: 851 256,49 zł.

Działania realizowane w ramach wieloletniego programu „Senior +” na lata 2021-2025 edycja 2023 r. łącznie stanowiły kwotę: 675 242,78 zł w tym dofinansowanie w kwocie: 232 831,40 zł oraz wkład własny Gminy 442 411,38 zł.

Rozdział VI

WNIOSKI I POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

W roku 2023 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu kontynuował współpracę z organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Dzięki dobrze rozbudowanej pomocy instytucjonalnej i usługowej oraz zaangażowaniu pracowników możliwe było objęcie szerokim wsparciem wszystkich grup wiekowych mieszkańców naszego miasta wymagających pomocy. Przyznane środki finansowe pozwoliły na skuteczną realizację zadań ustawowych, a także udział pracowników socjalnych w zadaniach wynikających z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego do zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Bolesławca.

Analiza wydatków na świadczenia z pomocy społecznej za ostatnie lata wyraźnie wskazuje na zmniejszającą się liczbę środowisk korzystających z pieniężnych form pomocy społecznej. Ta sytuacja jest potwierdzeniem, iż koniunktura gospodarcza w naszym mieście jest bardzo dobra, zjawisko bezrobocia jakie pamiętamy sprzed lat w zasadzie nie występuje – każdy (zdrowy z odpowiednimi kwalifikacjami) kto chce pracować znajdzie zatrudnienie. Wprowadzenie programu rządowego 800+ znacznie poprawiło sytuację finansową rodzin z dziećmi, w wielu przypadkach zniechęciło nawet do starania się o pomoc społeczną, mimo spełniania kryteriów dochodowych (wg przepisów ustawy o pomocy społecznej otrzymywanie świadczenia wychowawczego nie wlicza się do dochodu rodziny).

Warto w tym miejscu podkreślić także, iż coraz bardziej ujawnia się potrzeba rozwijania usług interwencyjnych i opiekuńczych adresowanych do osób starszych i niepełnosprawnych, jako skutek demograficznego procesu starzenia się polskiego społeczeństwa. Wydatki na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane w miejscu zamieszkania znacząco i systematycznie wzrastają, ale głównie z powodu kosztów pracy. Liczba osób zainteresowanych tą formą pomocy również wzrasta lecz wysokie koszty z tym związane często zniechęcają potrzebujących.

Tak duży wzrost kosztów spowodowany jest przede wszystkim znacznym wzrostem kosztów pracy (wzrost płacy minimalnej). W 2014 r. cena 1 godziny usług podstawowych wynosiła 9,53 zł natomiast 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych: 11,90 zł; w 2022 r. ceny te wynosiły: 26,77 zł i 30,78 zł, a w 2023 od marca wynoszą już odpowiednio: 31,77 i 36,53 zł i nic nie wskazuje na to, aby tendencja wzrostowa miała się zmienić.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej mające wpływ na działalność merytoryczną Ośrodka oraz jakość i poziom zaspokajania potrzeb mieszkańców:

1) od 2012 r. zadaniem obowiązkowym gminy jest prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych (art. 17 ust.1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej). Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego (art. 53 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej). Jest to również zalecenie do realizacji przez Gminę po kontroli dokonanej przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki w MOPS w Bolesławcu w maju 2018 r.

2) rozważenie możliwości utworzenia miejsca pobytu dla osób bezdomnych niepełnosprawnych, wymagających opieki osób drugich. O konieczności zabezpieczenia schronienia takim osobom najczęściej występuje do Ośrodka dykcja Szpitala leczącego pacjenta, stwierdzająca równocześnie, że nie wymaga on już dalszej hospitalizacji. Zwykle stan zdrowia kwalifikuje takiego pacjenta do umieszczenia w zakładzie opiekuńczo-leczniczym lub do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Jednak miejsca w ZOL-ach są ograniczone, co sprawia, że czas oczekiwania na przyjęcie do nich wynosi średnio od 3 do 6 miesięcy, natomiast Schronisko dla osób bezdomnych prowadzone przez PCK w Bolesławcu nie jest przystosowane do przebywania w nim osób niepełnosprawnych.

**SPRAWOZDANIE ROCZNE Z DZIAŁALNOŚCI OSIEDLOWEGO KLUBU
DZIECI I MŁODZIEŻY NA OSIEDLU KOŚCIUSZKI II**

prowadzonego przez

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu

za okres od 02.01.2023 do 31.12.2023 roku

Osiedlowy Klub Dzieci i Młodzieży na Osiedlu Kościuszki II czynny był od poniedziałku do piątku w godzinach od 13.00 do 18.00. Liczba dzieci: 17 osób.

Cele Osiedlowego Klubu Dzieci i Młodzieży:

- Wspieranie rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich zadań opiekuńczo-wychowawczych i udzielania pomocy dzieciom pochodzącym z takich rodzin,
- Wspieranie rodzin w sprawowaniu ich podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- Wyrównywanie dysproporcji edukacyjnych i wychowawczych u dzieci,
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- Umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- Profilaktyka uzależnień,
- Wyrabianie i utrwalanie prawidłowych nawyków higienicznych,
- Wspomaganie w prawidłowym funkcjonowaniu w społeczeństwie.

Zajęcia zrealizowane w ciągu całego roku:

- odrabianie lekcji, wsparcie w realizacji obowiązku szkolnego,
- wspólne czytanie w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”,
- zajęcia ruchowe na świeżym powietrzu,
- gry i zabawy integrujące grupę,

- rebusomania – zagadki, rebusy, łamigłówki, krzyżówki, gry logiczne,
- zajęcia z edukacji przedszkolnej,
- zajęcia z elementami dramy, socjoterapii,
- wyjścia do kina i plac zabaw,
- zajęcia z arteterapii i biblioterapii, warsztaty zajęciowe,
- zajęcia animacyjno – kulturowe,
- zajęcia sensoryczne,
- organizacja Festynu Rodzinnego z okazji Dnia Dziecka, Mikołajek, uroczystego otwarcia świetlicy,
- wyprawka szkolna.

W miesiącu **styczniu** odbyły się następują zajęcia:

- WITAMY NOWY ROK – pogadanka na temat minionych świąt, Sylwestra i Nowego Roku,
- GRY I ZABAWY ŚWIETLICOWE – zabawy ruchowe przy muzyce, zajęcia relaksacyjne, gry stolikowe, układanie puzzli, klocków,
- UTRWALANIE NAZW MIESIĘCY I PÓR ROKU – rozwiązywanie zagadek związanych z nazwami miesięcy, czytanie ciekawostek,
- W ZIMOWEJ SZACIE – jak należy opiekować się zwierzętami zimą,
- BEZPIECZNA ZIMA – rozmowy na temat zasad bezpieczeństwa podczas zabaw na śniegu,
- ZAJĘCIA PLASTYCZNE – wykorzystywanie materiałów plastycznych do wykonywania prac własnych,
- KONKURS NA PRACĘ PLASTYCZNĄ „Moja ulubiona dyscyplina sportowa”,
- DZIEŃ BABCI, DZIEŃ DZIADKA – robimy laurki dla Babci i Dziadka,
- KARNAWAŁOWE SZALEŃSTWO – pogadanka na temat tradycji balów karnawałowych, tworzenie masek karnawałowych,
- ZABAWY RYTMICZNO-RUCHOWE PRZY MUZYCE,
- ZAJĘCIA WZBOGACAJĄCE POSIADANIE WIADOMOŚCI, ZASPOKAJAJĄCE CIEKAWOŚĆ ŚWIATA,
- POMOC W ODRABIANIU ZADAŃ DOMOWYCH – wspieranie wychowanków w wykonywaniu obowiązku szkolnego.

W miesiącu **lutym** odbyły się następują zajęcia:

- MAGIA PRZYJAŹNI – czym jest przyjaźń w życiu człowieka – pogadanka; pozytywne uczucia – znamy i wymieniamy; zabawa integracyjna „Powiem Ci coś miłego”; praca plastyczna – Portret przyjaciela,

- PRZEMOCY I AGRESJI MÓWIĘ STOP! – poznajemy pojęcie agresji; jak się zachować w sytuacji gdy jesteśmy świadkami lub ofiarami agresji, gdzie szukać pomocy – rozmowa kierowana; uczy się rozpoznawać różne uczucia i emocje; jak poradzić sobie z własnym gniewem,
- PROGRAM PROFILAKTYCZNY – „Szkolny psycholog od kuchni”,
- FERIE W MOJEJ ŚWIETLICY - planowanie zajęć z młodzieżą na ferie; konkurs plastyczny „Moje ferie zimowe”,
- TRADYCJA „TŁUSTEGO CZWARTKU” - dyskusja; wspólne jedzenie pączków; praca plastyczna,
- DZIEŃ PIZZY – wspólny posiłek,
- ZAJĘCIA SENSORYCZNE,
- ZABAWY RYTMICZNO-RUCHOWE PRZY MUZYCE,
- ZAJĘCIA WZBOGACAJĄCE POSIADANIE WIADOMOŚCI, ZASPOKAJAJĄCE CIEKAWOŚĆ ŚWIATA,
- WYJŚCIE DO KINA NA SEANS „MUMIE”,
- POMOC W ODRABIANIU ZADAŃ DOMOWYCH – wspieranie wychowanków w wykonywaniu obowiązku szkolnego.

W miesiącu **marcu** odbyły się następująca zajęcia:

- W ZDROWYM CIELE ZDROWY DUCH- rozmowa na temat znaczenia zdrowia (właściwe odżywianie się, higiena osobista oraz uprawianie sportu); zorganizowanie spotkania z pielęgniarką i pogadanka na temat zdrowia,
- „SZCZOTKA, PASTA, KUBEK...” – higiena osobista każdego dnia; kształtowanie dobrych nawyków higienicznych,
- PRACA PLASTYCZNA – moje ulubione warzywa i owoce.
- WIOSENNE POEZJOWANIE – wspólne czytanie wybranych wierszy dla dzieci i młodzieży,
- DZIEŃ KOBIET – wykonanie prezentów dla mam dowolną techniką,
- PRZYGOTOWANIA DO WIOSNY – tradycja topienia Marzanny – pogadanka oraz wykonanie własnej kukły; zwiastuny wiosny – rozmowa kierowana,
- WIOSNA W NASZEJ ŚWIETLICY- wspólne sadzenie kwiatów, wykonanie dekoracji wiosennych,
- ZAJĘCIA SENSORYCZNE,
- ZABAWY RYTMICZNO-RUCHOWE PRZY MUZYCE,
- ŚWIATOWY DZIEŃ WODY – rola wody w ekosystemie; obieg wody w przyrodzie; filmy edukacyjne,
- MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU (27.03) Teatr – i Ty możesz zostać aktorem – pogadanka na temat zachowania się w teatrze i odpowiedniego ubioru; kto pracuje w teatrze – aktor i jego praca,
- POMOC W ODRABIANIU ZADAŃ DOMOWYCH – wspieranie wychowanków w wykonywaniu obowiązku szkolnego.

W miesiącu **kwietniu** odbyły się następują zajęcia:

- ZAJĘCIE SPORTOWE – gry i zabawy z piłką na pobliskim boisku, wyjścia na plac zabaw do miejscowości Łąka,
- SPACERY PO OKOLICY – spacer z wychowankami Klubu w poszukiwaniu oznak wiosny, poznawanie drzew, krzewów,
- TRADYCJE WIELKANOCNE – quiz dla dzieci i młodzieży o tematyce wielkanocnej,
- WARSZTATY WIELKANOCNE – wykonywanie prac plastycznych z wykorzystaniem różnych metod i technik plastycznych,
- WIOSENNE PORZĄDKI – sprzątanie terenu przed Klubem,
- GRY STOLIKOWE – gry i zabawy planszowe, konstruowanie z klocków LEGO,
- DZIEŃ LEGO – spacer po wirtualnej wystawie LEGO, oglądanie filmików edukacyjnych o tematyce lego – poznanie historii, rodzajów klocków, metod ich produkcji,
- POMOC W ODRABIANIU ZADAŃ DOMOWYCH – wspieranie wychowanków w wykonywaniu obowiązku szkolnego,
- WARSZTATY „JA I MOJE UCZUCIA” – ukazywanie konstruktywnych metod radzenia sobie z emocjami, nazywanie ich, poznawanie sytuacji społecznych z możliwościami ich rozwiązywania,
- ZABAWY INTEGRACYJNE – wspólne spędzanie czasu przy zabawach muzyczno – ruchowych,
- DZIEŃ ZIEMI – sprzątanie pobliskiego placu zabaw, poznanie zasad segregacji śmieci.

W miesiącu **maju** odbyły się następują zajęcia:

- ZAJĘCIA SPORTOWE – gry i zabawy z piłką na pobliskim boisku, wyjścia na plac zabaw do miejscowości Łąka,
- SPACERY PO OKOLICY – spacer z wychowankami Klubu, poznawanie przyrody, poznawanie drzew i krzewów,
- NASZE MAJOWE ŚWIĘTA NARODOWE – pogadanka na temat świąt majowych i ich rangi,
- GRY STOLIKOWE – gry i zabawy planszowe, konstruowanie z klocków LEGO,
- POMOC W ODRABIANIU ZADAŃ DOMOWYCH – wspieranie wychowanków w wykonywaniu obowiązku szkolnego,

- DZIEŃ MATKI – wykonanie upominków dla mam,
- ZABAWY INTEGRACYJNE – wspólne spędzanie czasu przy zabawach muzyczno – ruchowych,
- KIM CHCIAŁBYM BYĆ JAK DOROSNĘ? – praca plastyczna; pogadanka; zaproszenie przedstawicieli różnych zawodów,
- PRZYGOTOWANIE WIOSENNEJ GAZETKI.

W miesiącu **czerwcu** odbyły się następują zajęcia:

- DZIEŃ DZIECKA,
- PALCEM PO MAPIE – zapoznanie dzieci z rodzajami map i z globusem; dlaczego warto podróżować,
- POMOC W ODRABIANIU ZADAŃ DOMOWYCH – wspieranie wychowanków w wykonywaniu obowiązku szkolnego,
- NASZE WAKACYJNE PLANY – opowiadanie dzieci o ich marzeniach,
- WIELKIE SPRZĄTANIE – porządkujemy nasz Klub,
- ORGANIZACJA FESTYNU RODZINNEGO,
- WYKONANIE GAZETKI ŚCIENNEJ O TEMATYCE WAKACYJNEJ,
- ZAJĘCIE SPORTOWE – gry i zabawy z piłką na pobliskim boisku, wyjścia na plac zabaw do miejscowości Łąka,
- GRY STOLIKOWE – gry i zabawy planszowe, konstruowanie z klocków LEGO,
- DZIEŃ OJCA – wykonanie upominków dla ojców,
- ZABAWY INTEGRACYJNE – wspólne spędzanie czasu przy zabawach muzyczno – ruchowych.

W miesiącu **lipcu** odbyły się następują zajęcia:

- CO WY NA TO? SĄ WAKACJE I JEST LATO!,
- ZAJĘCIA PLASTYCZNE O TEMATYCE WAKACYJNEJ,
- ZAJĘCIA ROZWIJAJĄCE UMIEJĘTNOŚCI MANUALNE- malowanie farbami, wyklejanie, wycinanie,
- ZABAWY RUCHOWE NA ŚWIEŻYM POWIETRZU DLA POPRAWY NASZEJ KONDYCJI,
- KARAOKE- ŚPIEWANIE INDYWIDUALNE I ZBIOROWE,
- PROGRAM PROFILAKTYCZNY „UZALEŻNIENIA BEHAVIORALNE”,
- DWUDNIOWE ZAJĘCIA SENSORYCZNE PRZEPROWADZONE PRZEZ FIRMĘ „FOREMKA”,
- WYPRAWKA SZKOLNA DLA DZIECI.

W miesiącu sierpniu 2023 r. Osiedlowy Klub Dzieci i Młodzieży był nieczynny.

W miesiącu **wrzeźniu** odbyły się następująca zajęcia:

W związku z remontem w Osiedlowym Klubie Dzieci i Młodzieży wychowawcy wykonywali następujące zadania:

- pakowanie artykułów biurowych i plastycznych, zabawek, mebli i sprzętu RTV,
- wybór i zakup wykładziny,
- wybór kolorystyki ścian wewnętrznych (mieszanie kolorów),
- wybór kolorystyki elewacji zewnętrznej,
- wybór i zakup nowych mebli,
- szkolenie z zakresu klimatyzacji,
- przewóz mebli i wyposażenia,
- skręcanie nowych mebli (firma skręcała wyposażenie przez 8 godzin),
- przenoszenie i ustawienie nowych mebli,
- rozpakowanie artykułów biurowych i plastycznych , zabawek, mebli i sprzętu RTV,
- podłączenie zestawów komputerowych,
- generalne przearanżowanie wystroju Klubu,
- zakup i montaż rolet na okna,
- gruntowne mycie i sprzątanie po remoncie (okna, meble, sanitariaty),
- sporządzenie nowego regulaminu Klubu,
- utworzenie nowej oferty Klubu na rok 2024.

W związku z dobrą aurą pogodową wychowawcy prowadzili zajęcia dla dzieci na pobliskim placu zabaw , chodzili na spacer, grali w gry zespołowe aby brak zajęć na terenie Klubu nie był dla dzieci i młodzieży zbyt uciążliwy.

W miesiącu **październiku** odbyły się następująca zajęcia:

- UROCZYSTE OTWARCIE KLUBU PO REMONCIE (przygotowanie dzieci i pomieszczeń do otwarcia),
- ZAJĘCIE SPORTOWE – gry i zabawy z piłką na pobliskim boisku, wyjścia na plac zabaw do miejscowości Łąka,
- SPACERY PO OKOLICY – spacer z wychowankami Klubu w poszukiwaniu oznak jesieni,

- GRY STOLIKOWE – gry i zabawy planszowe, konstruowanie z klocków LEGO,
- POMOC W ODRABIANIU ZADAŃ DOMOWYCH – wspieranie wychowanków w wykonywaniu obowiązku szkolnego,
- ZABAWY INTEGRACYJNE – wspólne spędzanie czasu przy zabawach muzyczno – ruchowych,
- HALLOWEEN – zabawy taneczne, gry i zabawy o tematyce Halloween, poznawanie tradycji z krajów zagranicznych. Konkurs na najzabawniejsze przebranie,
- PRACE PLASTYCZNE O TEMATYCE JESIENNEJ z wykorzystaniem różnych technik.

W miesiącu **listopadzie** odbyły się następują zajęcia:

- GRY STOLIKOWE – gry i zabawy planszowe,
- POMOC W ODRABIANIU ZADAŃ DOMOWYCH – wspieranie wychowanków w wykonywaniu obowiązku szkolnego,
- ŚWIĘTO ZMARŁYCH - wyjaśnienie symboliki, rozmowa,
- JESTEM POLAKIEM - nasza stolica, godło, robienie kotylionów,
- PAN LISTONOSZ - zajęcia plastyczne malowanie listonosza i przyborów pracy; torba w której nosi listy, rower,
- ZAPOZNANIE DZIECI Z ZACHOWANIEM PTAKÓW PRZYGOTOWUJĄCYCH SIĘ DO ZIMY. Wdrażanie do ochrony i pomocy ptakom,
- PAPIEROWE PTAKI – origami,
- ZABAWY ANDRZEJKOWE - lanie wosku, wróżby oraz konkursy.

W miesiącu **grudniu** odbyły się następują zajęcia:

- GRY STOLIKOWE – gry i zabawy planszowe,
- POMOC W ODRABIANIU ZADAŃ DOMOWYCH – wspieranie wychowanków w wykonywaniu obowiązku szkolnego,
- MIKOŁAJKI,
- ZBLIŻA SIĘ DO NAS MIKOŁAJ. Zajęcia plastyczne; malowanie Mikołaja,
- MAMY JUŻ ZIMĘ. Malowanie zimowych krajobrazów, technika farby plakatowej,

- ROZWIJANIE SPRAWNOŚCI MANUALNEJ POPRZEZ LEPIENIE Z PLASTELINY BAŁWANA. Malowanie, wyklejanie na papierze bałwanów,
- ZWYCZAJE WIGILIJNE, ROZMOWA Z DZIEĆMI MA TEMAT TRADYCJI WIGILIJNYCH,
- WYKONYWANIE KARTEK ŚWIĄTECZNYCH,
- PRZYGOTOWANIE WRAZ Z DZIEĆMI CHOINKOWYCH DEKORACJI,
- WYKONYWANIE WRAZ Z DZIEĆMI STROIKÓW. UBIERANIE CHOINKI,
- WSPÓLNY OPŁATEK WIGILIJNY.

Osiedlowy Klub Dzieci i Młodzieży w 2023 r. miał pod swoją opieką 17 podopiecznych

w wieku od 3 do 17 lat. Są to dzieci z rodzin dysfunkcyjnych:

- z orzeczeniami o niepełnosprawności intelektualnej oraz dysfunkcji fizycznej,
- z rodzin borykających się z bezrobociem,
- z rodzin objętych nadzorem kuratora,
- z rodzin wielodzietnych,
- z rodzin niepełnych.

Dzieci i młodzież uczęszczająca na zajęcia do Klubu przejawia zachowania niedostosowania społecznego, przemocowe (jest to przemoc zarówno fizyczna, jak i psychiczna). Posiada braki w funkcjonowaniu społecznym, w komunikacji z otoczeniem (wobec siebie nawzajem jak i osób starszych).

Podopieczni mają zaburzoną sferę emocjonalną, nie potrafią nazywać swoich uczuć, w sposób prawidłowy okazać swoich emocji. Porozumiewać się względem siebie w sposób akceptowalny społecznie. Wymagają wzmożonego nakładu pracy wychowawczej.

Dzieci i młodzież uczęszczająca na zajęcia przenosi na relacje rówieśnicze konflikty sąsiedzkie osób dorosłych.

Podczas zajęć w Klubie każde zajęcia (plastyczne, techniczne, grupowe gry i zabawy) mają przede wszystkim za zadanie uczyć funkcjonowania podopiecznych w grupie, komunikowania w sposób akceptowalny społecznie – bez agresji, wyzwisk, przemocy.

Sukcesem wychowawczym można nazwać każdą sytuację, w której dziecko lub nastolatek nie użyje przekleństwa, nie uderzy tylko w miarę spokojnie i

kulturalnie wyrazi swoją opinię na dany temat nie krzywdząc przy tym drugiej osoby.

W czasie zajęć wychowanek uczy się mówić o tym co myśli i czuje, poznaje zasady kulturalnego życia w grupie. Jest zapewniany o tym, że jest osobą/dzieckiem wartościowym, któremu należy się uwaga, zaangażowanie w jego wychowanie, zainteresowanie się jego osobą. Budowane jest jego poczucie wartości, pozytywne wzmocnienie jego osoby.

Niestety środowisko lokalne nie pokazuje tym osobom pozytywnych wzorców do naśladowania. Osoby pod wpływem alkoholu, środków psychoaktywnych, liczne interwencje policji, kradzieże i przemoc są na tym osiedlu codziennością. Dzieci i młodzież pozostawione są same sobie, jest im zapewniany jedynie byt materialny. Rodzice nie poświęcają im wystarczająco czasu, nie rozmawiają z nimi, nie uczą zachowań pozytywnych, wręcz przeciwnie używając wobec siebie, sąsiadów i dzieci wyzwisk, przekleństw. Knując intrygi względem siebie nawzajem wciągają w to wszystko dzieci i młodzież, które powielają demoralizujące zachowania swoich rodziców.

Zarówno rodzice jak i dzieci są osobami roszczeniowymi, konfabulują na temat różnego rodzaju zdarzeń oraz sytuacji. Rodzice podopiecznych otrzymują od wychowawców wsparcie w zakresie sposobów oraz metod wychowawczych, które niestety nie są przenoszone na grunt domowy, rodzinny. Brak jakichkolwiek zasad i konsekwencji w wychowaniu swoich dzieci przynosi negatywne efekty w funkcjonowaniu społecznym małoletnich.

Od początku działalności placówka dwukrotnie przeszła remont. W 2023 r. remont wykonany został przez Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bolesławcu. W ramach przeprowadzonych prac remontowych w Klubie Osiedlowym wymieniono stolarkę okienną, oświetlenie, podłogę, armaturę łazienkową, zamontowano grzejniki, klimatyzację, odświeżono ściany wewnątrz Klubu, ocieplono i wykonano elewację zewnętrzną oraz położono płytki przed wejściem do budynku. Koszt inwestycji wyceniony został na kwotę 45.000,00 zł. Dodatkowo z budżetu Gminy Miejskiej Bolesławiec ze środków przeznaczonych na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii w ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wydatkowano 4.000,00 zł na doposażenie pomieszczeń.

Załącznik nr 2 do Sprawozdania
z działalności MOPS w Bolesławcu za 2023 r.

SPRAWOZDANIE ROCZNA Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA PORADNICTWA DLA RODZIN I OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ, UZALEŻNIENIEM I KRYZYSEM

Działalność ośrodka wsparcia miała na celu zapewnienie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i pedagogicznej mieszkańcom Bolesławca w tym klientom MOPS, osobom kierowanym przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bolesławcu oraz osobom kierowanym przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W ramach realizacji Programu w 2023 r. w Ośrodku zatrudnionych było dwóch psychologów. Działania jednego z **psychologów** polegały głównie na psychoedukacji rodziców, konsultacjach rodzinnych, terapii dzieci i młodzieży, wsparciu w kryzysie psychologicznym. Obszary problemowe, które były poruszane to trudności wychowawcze, obniżenie nastroju oraz lęki, zachowania eksternalizacyjne i internalizacyjne dzieci, kryzysy rozwojowe związane z etapem życia, zaburzenia depresyjne, PTSD. Pojawiło się większe zainteresowanie konsultacjami online. Stosunkowo częściej w porównaniu do ubiegłego roku zaobserwowano zjawisko potrzeby utrzymania anonimowości oraz większe zainteresowanie z uzyskania nieodpłatnego wsparcia także osób z grup społecznych, które dotychczas korzystały głównie z prywatnych form wsparcia. W 2023 r. zgłosiło się 13 kobiet, 5 mężczyzn oraz 30 dzieci i młodzieży (**łącznie 48 osób**) w wieku od 3 do 19 lat. W tym także 5 rodzin. Wśród osób korzystających z pomocy byli także uchodźcy z Ukrainy. Wszystkie osoby korzystały z pomocy w sposób systematyczny. Większość z nich okresowo powraca bądź jest w stałym kontakcie. W bieżącym roku zauważono również wzrost liczby osób,

które umawiały się na spotkania i nie zgłaszały się w wyznaczonym terminie w ogóle, bądź informując o tym tuż przed spotkaniem.

Drugi z **psychologów** swoją pracę koncentrował głównie na trudnościach (kryzysy głównie w sferze osobistej, zawodowej i rodzinnej) oraz problemach związanych uzależnieniem i współzależnieniem osób zgłaszających się, a także z doznawaniem przez nie przemocy w środowisku domowym. Działania polegały na wstępnej diagnozie funkcjonalnej, konsultacjach, poradnictwie psychologicznym, udzieleniu wsparcia psychologicznego, psychoedukacji (w szerokim rozumieniu – zarówno w zakresie radzenia sobie z emocjami i problemami, sposobów działania w sytuacjach trudnych, rozpoznawania objawów chorobowych, itp.) poradnictwie psychologicznym, interwencjach w sytuacji kryzysu, pomocy w rozwiązywaniu konfliktów, radzeniu sobie z przemocą, kierowaniu na konsultacje do innych specjalistów.

W 2023 roku z psychologiem skontaktowały się **72 osoby** (44 kobiety, 28 mężczyzn) z czego skorzystało **69 osób** w tym 41 kobiet i 28 mężczyzn. Jedna osoba miała mniej niż 18 lat, została przyjęta za zgodą i na prośbę rodzica. Przeprowadzono **260 konsultacji** psychologicznych.

W okresie sprawozdawczym z pomocy **psychoterapeuty** skorzystało **52 osoby** w tym 21 mężczyzn i 31 kobiet. W tym 6 rodzin/par i 4 dzieci. Odbłyto się **231 spotkań**, 10 godzin superwizji i około 10 godzin konsultacji koleżeńskich w zakresie rozumienia problematyki zgłaszających się osób. Plan pracy i rodzaje interwencji dostosowane były do potrzeb i możliwości osób przychodzących. Wizyty trwały około 1 godzinę zegarową, wizyty rodzinne około 1,5 godziny. Pojedyncze sytuacje wymagały dłuższego czasu co wynikało z różnych uwarunkowań, m.in.: złożoność problemów osoby zgłaszającej się. W 2023 roku dominowały spotkania na żywo, pojedyncze osoby preferowały kontakt telefonicznie. Powodem na ogół była chęć pozostania anonimowym. W dominującej ilości spotkania były długotrwałe i dość intensywne, nawet kilka razy w miesiącu. Korzystano m.in.: z elementów programu DULUTH.

W 2023 r. **specjalista psychoterapii uzależnień**, przeprowadziła **116 indywidualnych konsultacji** terapeutycznych, 54 spotkania poświęcone były mężczyznom, 59 kobietom. Trzy spotkania odbyły się z osobami nieletnimi za zgodą i w obecności prawnych opiekunów dziecka. Praca terapeutyczna w Miejskim Ośrodku Poradnictwa dla Rodzin i Osób Dotkniętych Przemocą, Uzależnieniem i Kryzysem, polegała na realizacji rocznego planu. Prowadzono oddziaływanie psycho-edukacyjne z elementami terapii. Określane były na podstawie indywidualnych potrzeb klienta zgłaszającego się o pomoc. W przeważającej części przypadków kontakt miał charakter cykliczny. Uwarunkowane to było koniecznością długoterminowej pomocy osobom uzależnionym z powodu nawrotowego charakteru choroby. Niejednokrotnie kończyło się to przekierowaniem do specjalistycznych placówek. Poradnictwo w punkcie często miało charakter interwencji kryzysowej oraz pomagało zapobiegać dalszej eskalacji kryzysu obejmującego całą rodzinę.

W 2023 r. **pedagog, socjoterapeuta**, w ramach swojej pracy prowadziła profilaktykę dzieci i młodzieży, psychoedukację oraz wsparcie terapeutyczne, konsultacje oraz psychoedukację rodziców, wsparcie terapeutyczne dzieci i młodzieży uzależnionej behawioralnie.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano **309 spotkań**, z których skorzystało łącznie 126 osób: 35 kobiet, 18 mężczyzn oraz 73 chłopców i dziewcząt, 102 osoby skorzystały więcej niż 1 raz. Zrealizowano w tym: 24 konsultacje telefoniczne oraz 19 konsultacji z pracownikami MOPS.

Działania polegały na konsultacjach, wsparciu, działaniach o charakterze terapeutycznym, kierowaniu na konsultacje do innych specjalistów oraz organizowanie, przeprowadzanie warsztatów profilaktycznych oraz socjoterapii. Praca oparta była na bieżących trudnościach osób zgłaszających się.

Z **poradnictwa prawnego** w 2023 r. skorzystało **106 osób** w tym 83 kobiety i 23 mężczyźni. Zrealizowano **98 przyjęć**. Zakres poradnictwa prawnego obejmował w szczególności sprawy dotyczące kontaktów z dziećmi wraz z zabezpieczeniem, uzyskania odpisów orzeczeń i innych dokumentów, uzyskania alimentów, eksmisji i zaburzenia oraz postępowania egzekucyjnego, rozwodów oraz spraw około rozwodowych, spraw karnych w szczególności wstrzymania wykonywania zastępczej kary pozbawienia wolności, zażalenia, elektroniczny dozór, rozłożenie grzywny na raty, umieszczania osób uzależnionych w ośrodkach bez ich zgody oraz spraw pracowniczych.

W roku 2023 z pomocy **terapeuty uzależnień**, skorzystało **295 osób**. Pomoc była nakierowana na prowadzenie indywidualnych i grupowych sesji terapeutycznych dla osób uzależnionych. Jednym z głównych celów grup wsparcia była reintegracja społeczno-zawodowa, nawiązanie i podtrzymanie więzi rodzinnych i przyjacielskich. Ważnym zadaniem było podtrzymanie w trzeźwości, otrzymanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych, wsparcie psychiczne. W trakcie dyżurów przyjmowane były osoby uzależnione szukające wsparcia w wyjściu z uzależnienia. Motywowano te osoby do podjęcia leczenia oraz skorzystania z pomocy grup samopomocowych, psychologa oraz psychiatry. Prowadzono oddziaływania edukacyjne z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom oraz wysyłało osoby potrzebujące wsparcia do ośrodków leczenia uzależnień.

W ramach pracy **streetworker'a** w 2023 roku udzielono pomocy **72 osobom**. Zadaniem było kierowanie podopiecznych do placówek, w których uzyskają pomoc w postaci zabezpieczenia socjalno-bytowego, m.in.: schroniska PCK w Bolesławcu oraz innych schronisk, noclegowni, ogrzewalni, ośrodków leczenia uzależnień, kierowania do programów wychodzenia z bezdomności, na oddział detoksykacyjny itp. Podejmowano współpracę z pracownikami MOPS, instytucjami publicznymi oraz służbami m.in.: straż miejska, policja, PCK, ośrodki terapii długoterminowej i

krótkoterminowej etc. Działania te realizowane były poprzez realizowanie osobom bezdomnym przy ubieganiu się o świadczenia z pomocy społecznej, świadczeń usług medycznych, wizyt u lekarza. Udzielano wsparcia z zakresu terapii uzależnień, pomocy przy załatwianiu przyjęcia na oddział detoksykacji oraz podjęciu terapii.

Wnioski:

W okresie sprawozdawczym ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Poradnictwa dla Rodzin i Osób Dotkniętych Przemocą, Uzależnieniem i Kryzysem skorzystało **884 osób**. W Ośrodku w 2023 roku odbywały się indywidualne spotkania, prowadzono grupę wsparcia dla osób uzależnionych oraz grupy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży.

Z relacji specjalistów pracujących w ośrodku wsparcia wynika, że w roku 2023 r. dało się zauważyć systematyczność w korzystaniu klientów z oferty pomocowej, szczególnie wśród osób w odczuwalnym kryzysie. Zwiększyło się zapotrzebowanie na udzielanie pomocy dzieciom oraz osobom w podeszłym wieku. Zauważono również potrzebę zrealizowania w 2024 roku programu podnoszenia kompetencji rodzicielskich, którego adresatem mają być rodzice zainteresowani wzmocnieniem swoich zdolności wychowawczych.

Z informacji pochodzących od specjalistów wynika, że istnieje potrzeba prowadzenia szeroko pojętej profilaktyki zdrowia psychicznego. W minionym roku zgłosiło się do Ośrodka wiele osób starszych (>60 r. ż), często z problemami dotyczącymi zaburzeń psychicznych i otępiennych u członków rodziny.

Sprawozdanie końcowe z działalności Miejskiego Ośrodka Poradnictwa dla Rodzin i Osób Dotkniętych Przemocą, Uzależnieniem i Kryzysem za 2023 r. sporządzono na podstawie przedłożonych rocznych sprawozdań specjalistów zatrudnionych w Ośrodku.